Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши.
25 июль 1967 й.
СЕШАНБА
№ 172 (327)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СУТ КОМБИНАТИДА

Тошкент сут маҳсулотлари комбинатининг коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олмоқда. Комбинатнинг шу кундаги жўшқин меҳнат ҳаётидан олинган ҳуш хабарлар билан танишинг.

Пешқадамлар

Юбилей тўйи куни шарафига бошланган меҳнат таронаси янада авжига минди. Ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юборган 4 та асосий, 4 та қўшимча цехдаги 14 бригада кундан-кунга янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Социалистик мусобақанинг пешқадами бўлган Элвира Қодирова бошлиқ диет цехи, Мария Шабанова раҳбарлигидаги қаймоқ цехи, Александра Фурцева бош-қош бўлган сутни қабул қилувчи ва уни қайта ишловчи цехлар бу ҳаракатда бошчилик қилмоқда.

М. Мираҳмедова, Ҳ. Толипова, К. Пономарева К. Қурбонов, Н Вождайкина, Б. Ҳамидов С. Колосовлар икки йиллик план топшириқларини ноябрь ойигача шараф билан бажаришни ўз зиммаларига олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Муддатидан илгари

Комбинат юбилей йилининг 7 ойлик планини муддатидан илгари 17 июлда бажарди. Пландан ташқари 1800 тонна сут маҳсулотлари берилади. Бу пул ҳисобида 220 минг сўмни ташкил қилади.

Меҳнатсевар коллектив Совет давлатининг ярим асрлик юбилей йили олти ойи давомида пландан ташқари 23 минг 460 тонна сут маҳсулотлари берди.

●

Пакетли сут

Ўтган йил корхонада пакетли сут маҳсулоти ишлаб чиқариш йўлга қўйилган эди. Пакетли сутлар меҳнаткашларнинг дид ва талабига мос тушиб қолди. Шунинг учун уни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ўтган йилдагига қараганда икки баравар кўпайди. Юбилей йилининг 6 ойи давомида пландан ташқари 1050 тонна пакетли сут маҳсулоти меҳнаткашлар дастурхонига тортиқ қилинди.

●

Янги маҳсулот

Яқинда комбинат лабораториясининг ходимлари таркибида олти процент ёғи бўлган сут ва таркибида 36 процент ёғи бўлган қаймоқ маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Янги маҳсулотдан 130 тонна сут ва 8 тонна қаймоқ савдо тармоқларига жўнатилди.

●

Қимиз

Сир ва сузма цехини кенгайтириш ишлари ниҳоясига етай, деб қолди. Бу ишлар тугагач, қўшимча маҳсулот сифатида қимиз ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Яқин кунларда унинг дастлабки тонналари пойтахт меҳнаткашларига ҳадя этилади.

Э. ҚОДИРОВ,
И. ОБЛАЁРОВ.

ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Бугун меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди.

Сессия Совет давлатининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун белгиланган тадбирларнинг бажарилиши; Ўзбекистон ССР Олий Совети, Тошкент шаҳар ва район Советлари депутатларига берилган наказлар тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилди.

Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Г. М. Саркисов ва С. А. Раҳматхўжаева ўртоқлар доклад қилдилар. Шунингдек сессияда шаҳарда ободончилик, санитария ва жамоат тартибини сақлаш қоидалари тасдиқланди.

Шаҳар Советининг депутатлари сессия кун тартибига киритилган масалаларни муҳокама қилишда фаол қатнашдилар.

Сессия ҳақидаги ҳисобот газетанинг навбатдаги сонларидан бирида босилади.

Манзура Абдураҳмонова Политехника институтининг энергофакультетида 2-йил ўқимоқда. У бу йил учинчи меҳнат семестрида қатнашиб, биринчи уйсозлик комбинатида меҳнат қилаётир.
Д. Мухсинов фотоси.

ЛЕКЦИЯЛИ КОНЦЕРТ

Ўзбекистон Давлат филармониясининг артистлари Чкалов номли самолётсозлик заводига меҳмон бўлиб келдилар. Механика цехининг ёнидаги ёзлик майдонда саҳна қурилди. Корхона ишчилари «Композитор А. Пахмутованинг ижоди» ҳақида лекция тингладилар.

Талантли композиторнинг ижодий йўли ҳақидаги лекциядан сўнг у яратган ашулалар ижро этилди.

* * *

Шарқ клубининг эстрада оркестри пойтахтимизни қайта қуришда иштирок этаётган куйбишевликлар қурилиш шаҳарчасига бордилар.

Бадиий ҳаваскорлик коллективи аъзоларининг маҳорат билан ижро этган ашулалари бинокорларга маъқул бўлди. Шунинг учун ҳам бинокорлар уларнинг яна ташриф буюришларини сўраб қолдилар.

БЮРОЛАР ХИЗМАТДА

В. П. Чкалов номли Тошкент самолётсозлик заводида маиший хизмат кўрсатиш бюроси тузилди. Бу ердаги ишчилар овқатланиш бўлимида ишчи хотин-қизлар юқори малакали ошпазлар ва қандолатчилардан турли таомларни тайёрлаш тўғрисидаги консультацияларни олмоқдалар.

* * *

Завод комсомолларининг ташаббуси билан конструкторлик бюросида туристлар бюроси ҳам тузилди. Бу бюронинг асосий вазифаси ишчи-ёшларнинг якшанбалик дам олишларини уюштиришдан иборат.

Бўлимдаги бригадалар ҳозир юбилей олди юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашмоқда. Мусобақа ғолиблари Самарқандда икки ҳафталик сафар қилиб келиш учун текин путёвка билан рағбатлантириладилар. Комсомоллар йиғилишида ана шундай қарорга келинди.

Кинотомошабинлар лекторийси

Тошкентдаги «Дружба» кинотеатри коллективи Улуғ Октябрь 50 йиллиги олдидан кинофестиваллар ташкил қилмоқда. Лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Яқинда кинотеатр залида тарих фанлари кандидати ўртоқ Аминжонова «Тошкент шаҳрининг ўтмиши ва келажаги» ҳақида лекция ўқиди. Лекциядан сўнг ана шу темага оид ҳужжатли фильмлар намойиш қилинди.

Паста сиёҳ

Шаҳар ярмаркасида найчали авторучкаларни паста билан тўлдирувчи янги пункт очилди.

Пункт авторучкаларни сифатли ремонт қилиш билан бирга найчали авторучкаларга турли рангдаги пасталар тўлдириб беради.

КИНО-ТЕАТРДА СТЕНДЛАР

«Ўзбекфильм» киностудияси Улуғ Октябрнинг шонли ярим асрлик тўйига қандай ижодий армуғонлар ҳозирлайди? Бу савол албатта кинотомошабинларни кўпроқ қизиқтиради.

Юбилей йили фильмларини билмоқчи бўлсангиз, пойтахтдаги «Дружба» кинотеатрига марҳамат қилишингиз мумкин. Кинотеатр фойеларида ана шундай стенд тайёрланган. Унда янги яратиладиган ўзбек фильмлари ҳақида маълумотлар берилган, тайёр бўлай деб қолганларидан айрим кадрлар илова қилинган.

Кинотеатрда бундан ташқари «Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги», «Мамлакатимиз киностудиялари ижодий коллективлари» деган стенд ва фотовитриналар ҳам ташкил этилди.

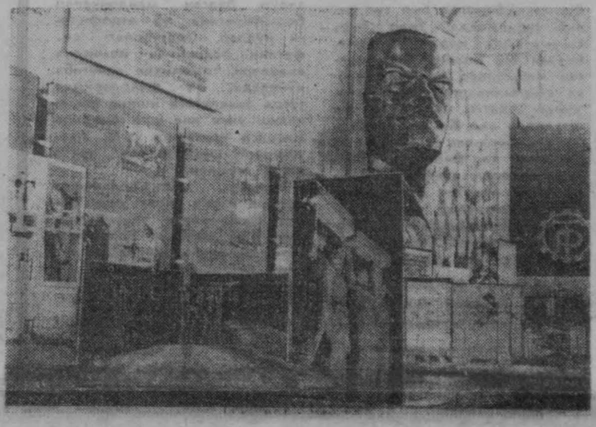

Суратда: ВДНХ залида. Э. Каминский фотоси.

ОКТЯБРЬ РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Октябрь район ижроия комитетининг сессиясида «Жиноятчиликка қарши курашнинг аҳволи ва социалистик қонунчиликка риоя қилишни кучайтириш тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди.

Шу масала тўғрисида район прокурори Х. Убайдуллаев доклад қилди.

Доклад юзасидан музокарада сўзга чиққан райондаги «Янги шаҳар» маҳалла комиссиясининг раиси Х. Меликулов, район маориф бўлимининг мудири А. Саидаҳмедов, «Октябрь 40 йиллиги» номли маҳалла дружиначиларининг бошлиғи Р. Йўлдошев, шаҳар прокурори М. Рубанов, Октябрь район милиция бўлимининг бошлиғи А. Иноғомов ўртоқлар районда рўй бераётган айрим ҳодисаларнинг вақтида олди олинмаётганлиги, ёшлар тарбиясига янада катта аҳамият бериш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Шу масала юзасидан сессия тегишли қарор қабул қилди.

ТОШКЕНТЛИК АСТРОНОМЛАРНИНГ ЯНГИ ТЕЛЕСКОПИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Астрономия институтида монтаж ишлари тугалланди. Ҳозир Қуёшни ўрганишда фойдаланиладиган янги катта горизонтал телескоп созланяпти.

Янги телескоп ёрдамида қуёшнинг биринчи сурати олинди.

Бу астрономик асбобнинг диаметрида 44 сантиметрли ойна бор. Бу эса олимларга Қуёшнинг 60 сантиметр диаметрли суратини олишга имкон беради. Бундай катталаштириш Қуёшнинг майда деталларини ўрганиш имконини беради.

— Бу телескоп сайёраларни кузатишда ҳам муҳим роль ўйнайди, — деди Қуёш физикаси бўлимининг мудири, физика-математика фанлари кандидати Ю. М. Слоним.— Янги асбоб ёрдамида Қуёшдаги доғлар, магнит майдонлари ва бошқа турли актив жараёнлар ўрганилади.

Тошкентлик астрономларнинг тадқиқотлари мамлакатимизда ҳам чет элларда ҳам юксак баҳоланган. Шу сабабли уларнинг зиммасига илмий жиҳатдан ўрганиш учун лойиқ бўлган катта доғларнинг Қуёшда пайдо бўлиши ҳақида СССР ва қардош социалистик мамлакатлар астрономларини хабардор қилиб туриш вазифаси юклатилгани ҳам бежиз эмас. Бу соҳадаги тадқиқотлар фақат назарий жиҳатдан аҳамиятли бўлиб қолмай, балки амалий аҳамиятга ҳам эгадир. Айниқса космик парвозлар асрида уларнинг роли ортиб кетди. Космик нурларнинг активлиги Қуёшдаги актив жараёнларга боғлиқдир. Шунинг учун ҳам бутун дунё олимлари ҳозирги вақтда «Космик об-ҳаво»ни олдиндан айтиб бериш йўлларини қидириш устида ишламоқдалар. «Космик об-ҳаво» қандай бўлишини олдиндан билмай туриб, Қуёш системаси сайёраларига парвозни планлаштириб бўлмайди.

Республикамиз астрономия институтида монтаж қилинган телескоп асбоблар мамлакатда кўп эмас. Бундай асбобни ўрнатиш учун Ўзбекистон пойтахти танлаб олингани ҳам табиийдир. Тошкент — Қуёшни кузатиш учун жуда қулай жой. Бу ерда Қуёшни йил давомида 280—305 кун кузатиш мумкин. Булутсиз ҳаво ва бошқа қулай атмосфера шароитлари кузатувчиларнинг самарали ишлашлари учун ҳамда юқори сифатли сурат олиш учун имконият беради. Америкалик мутахассислар тан олишларича Тошкентда суратга олинган Қуёш хромосфераси кинофильмлари жаҳондаги энг яхши фильмлардан биридир. Бу кинофильмлар сифати жиҳатидан баланд тоғлардаги обсерваторияларда суратга олинган кино ленталаридан қолишмайди.

(УзТАГ).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг Исроил томонидан араб давлатларига қарши қилинган агрессия оқибатларини тугатиш масаласини кўриб чиқмоқ учун чақирилган фавқулодда махсус сессияси шу йил 21 июлда ўз ишини тўхтатди. Ассамблеянинг қарорига биноан унинг ҳамма материаллари Яқин Шарқдаги кескин аҳволнинг ғоят муҳим масаласи деб хавфсизлик кенгашига юборилади. Бош Ассамблея раисига ўзининг сессиясини чақириш лозим бўлиб қолган ва бунга зарурат туғилган тақдирда уни яна чақириш топширилди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессияси тинчликсевар давлатларнинг Исроил агрессияси оқибатларини тезроқ тугатиш учун олиб бораётган курашида муҳим босқич бўлди. Бу сессия мана шу масалани жаҳон жамоатчилигининг диққат марказига қўйди. Сессиянинг бутун иши Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган давлатларнинг катта кўпчилиги агрессияга учраган араб халқларининг қонуний ҳуқуқларини ва манфаатларини ҳимоя қилишдан ўзларининг астойдил манфаатдорликларини намоён қилаётганликларини, агрессорни қоралаётганликларини ва Исроил қўшинларини оккупация қилинган араб территорияларидан чиқариб юбориш тўғрисидаги талабни қувватлаётганликларини кўрсатди.

Бош Ассамблея Қуддус шаҳрининг араблар турадиган қисмини Исроил қўшиб олиш чораларидан воз кечишни Исроилдан талаб қилган резолюцияни кўпчилик овоз билан икки марта қабул қилиб, бу билан Бош Ассамблея Исроил агрессиясининг натижаларини заррача бўлса ҳам тан олиш ғояларини рад этди ва бу гапни очиқ ва равшан қилиб айтиб берди. Бу билан у Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставининг энг муҳим принципларидан бири бўлган ва давлатлар ўртасидаги тинч муносабатларга асос қилиб олинаётган принципни, яъни территориялар олмоқ учун кучдан фойдаланишга йўл қўймаслик принципини таъкидлади.

Исроилнинг ва уни қувватлаётган давлатларнинг сиёсий найранглари, агрессия учун жавобгарликни ўз зиммаларидан соқит қилишга ва ҳатто, Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан босиб олинган араб ерларини ушлаб қолишни рағбатлантиришни қўлга олишга уринаётганликлари уларнинг ҳақиқий босқинчилик мақсадларини тағин ҳам кўпроқ фош қилиб ташлади. Бош Ассамблеяда агрессорни оқлашга Исроилнинг ўзи ва унинг Америка Қўшма Штатлари бошчилигидаги икки-уч асосий ҳомийларидан бошқа ҳеч ким ботина олмади. Шу нарса жуда диққатга сазовордирки, ҳатто АҚШнинг ўзи агрессорни ҳимоя қилишга ва уни араб мамлакатларига ҳужум қилганлиги учун тақдирлашга қаратилган ва ўзи киритган резолюция лойиҳасини овозга қўйишдан олиб ташлашга мажбур бўлди.

Шундай бўлса ҳам очиқ кўриниб турган факт шуки, Бош Ассамблея асосий масала устида, яъни Исроил қўшинларини оккупация қилиб олинган араб территорияларидан [illegible] қарор қабул қилолмади. 4 июлдаги овоз бериш вақтида Исроилнинг ҳамма қўшинларини араб территорияларидан дарҳол олиб чиқиб кетишни очиқ ва равшан талаб қилинган [illegible] резолюция лойиҳасини ёқлаб социалистик мамлакатлар, араб давлатлари ва Африка — Осиёдаги кўпгина давлатлар, шунингдек Ғарбий Европанинг [illegible] халқаро майдонда мустақил ташқи сиёсат йўлини ўтказиб келаётган баъзи давлатлари овоз берди.

Сессиянинг иши тўхтатилган пайтгача давом этгандан кейинги маслаҳатлар Исроил қўшинларини чиқартириб юбориш масаласини делегацияларнинг зарур кўпчилиги қувватлайдиган қилиб, ҳал этишни кўзда тутувчи резолюция лойиҳасини ишлаб чиқишга олиб келолмади. Шу сабабли, Ассабмлеянинг иши материалларини хавфсизлик кенгашига топшириш тўғрисидаги процедура резолюциясигина қабул қилиш билан тугалланди.

Бундай бир савол туғилади: Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг агрессия ҳатти-ҳаракатларини қатъиян тақиқлаган уставида кўрсатилган мақсадларга мувофиқ, Бош Ассамблеянинг ўз бурчини бажаришига ким халақит беради? Бунга бериладиган жавоб фақат битта бўлади: Америка Қўшма Штатларининг ва АҚШ иттифоқчиларидан баъзиларининг, шунингдек ҳал қилувчи пайт келганида АҚШ томонидан қўпол бетамизлик билан қилинган тазйиққа, пўписаларга бўйсунган давлатларнинг позицияси сабабли, Бош Ассамблея Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш тўғрисида, Исроил қўшинларини босиб олинган территориялардан [illegible]

[illegible] диган сурбетлик билан давом эттираверар экан, Яқин Шарқда тинчлик бўлмайди. Сувайш канали зонасида Исроил қилаётган ҳарбий иғвогарликлар ҳар кун уруш яна бошланиб кетиши мумкинлигидан далолат бериб турибди.

Бош Ассамблея ўз фавқулодда махсус сессиясининг материалларини хавфсизлик кенгашига топширди: Эндиликда хавфсизлик кенгаши зиммасига катта ва масъулиятли вазифа юкланди. Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш масаласи бундан буён кўриб чиқилаётганида хавфсизлик кенгаши бу масалани конструктив ҳал этишга эришиш ва биринчи галда, Исроилнинг қўшинларини шу қўшинлар босиб олган араб ерларидан чиқариб юбориш тўғрисида давлатларнинг кўпчилиги сессияда аниқ қилиб билдирган истакни хавфсизлик кенгаши тўла равишда ҳисобга олиши лозим бўлади. Совет ҳукумати шу вақтгача бўлгани каби бундан буён ҳам мана шу мақсад йўлида барча тинчликсевар давлатлар билан ҳамкорлик қилишга тайёр.

Совет ҳукумати яна шуни ҳам таъкидлайдики, бошқа социалистик давлатлар билан бирга Совет Иттифоқи араб давлатларининг ўз қонуний ҳуқуқлари учун олиб бораётган [illegible] мажбуриятларига содиқ қоладилар.

БУГУН МОСКВА КВАРТАЛИДА

Чилонзордаги «Главмосстрой» бинокорлари бунёд этаётган Москва квартали замонавий шаҳарчалардан бири бўлиб қолади. Бу ерда кўплаб турар жой бинолари, болалар муассасалари ва кўпгина маданий-маиший объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Суратларда: (ўнгдан чапга) янги уйлардан бирининг кўриниши, сўнгги объектлардан бири жадал суръатлар билан қурилмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

АВГУСТ ОЙИ ҲИСОБИГА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик меҳнат мусобақасида фаол қатнашиб келаётган пойтахт китоб савдоси ходимлари беш йилликнинг иккинчи йили 7 ойлик планини муддатидан 15 кун илгари бажардилар. Шу кунгача улар пландан ташқари 68 минг 200 сўмлик савдо қилдилар.

Тошкент китоб савдоси ходимлари Улуғ Октябрь байрамигача 11 ойлик планни бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

ЯНГИ КОРПУС

Тошкент тўқимачилик институти учун қурила бошланган янги тўрт қаватли бино тугалланиш арафасида турибди.

Янги бино фойдаланишга топширилгач, институт ўқув-хўжалик ишлари учун катта қулайликлар туғилади. Унга яқин кафедра янги корпусга кўчиб ўтади. Бундан ташқари бу ерда янгидан тўртта лаборатория очилади.

Юбилей йилида студентлар яна бир совға оладилар. Бу ёшлар клубидир. Клуб ҳам ана шу янги бинода жойлашади.

ПРОГРАММАЛАР ТЎПЛАМИ

Ўрта мактабларда меҳнат ва политехника таълими муҳим роль ўйнайди. Политехника таълимини яхшилаш йўлида кейинги йилларда анчагина тадбирлар белгиланди ва амалга оширилди.

Ўрта мактабларнинг 9—10 синфлари учун политехника практикум программаларининг ишлаб чиқилиши бу соҳада амалга оширилган муҳим ишлардан бири бўлди. «Ўқитувчи» нашриёти бу йил ана шу программаларнинг лойиҳаларини алоҳида тўплам қилиб босиб чиқаради.

Тўпламда политехник практикум учун тайёрланган 14 та программа ўрин олади. Янги тўплам мактаблар учун фойдали қўлланма бўлиб қолади. Чунки, ҳар бир мактаб ундаги программалардан ўзига маъқул келганини танлаб олади ҳамда ўша программа асосида машғулотлар олиб боради.

„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ" саҳифаларида

★ КПСС Марказий Комитети СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада ғолиб чиққан корхона, ташкилот ва колхозларнинг коллективлари учун эсдалик байроқларини таъсис этиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Эсдалик байроқлари доимий сақлаш учун қолдирилади ва меҳнат шуҳрати рамзи сифатида ҳаммага кўринадиган махсус ажратилган жойларга ўрнатилади.

★ 1967 йил 24 июлда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш бўлди. Бу кенгашда Ўзбекистон ССРдаги умумий таълим мактабларини олий, ўрта махсус ўқув юртларини ва ҳунар-техника билим юртларини янги ўқув йилига тайёрлаш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

★ А. П. Кириленко, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ўртоқлар 24 июлда Москвадаги Сокольники паркида уюштирилган Югославия саноат виставкасини бориб кўрдилар.

★ СССР Министрлар Советининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегацияси 1967 йил 15 августда Монреалдаги жаҳон виставкасида СССР миллий кунининг байрам қилинишида қатнашиш учун, шунингдек Канада конфедерациясининг юз йиллиги муносабати билан Канадага боради.

★ 22 июльда Кремлда Германия Демократик Республикасининг жамоат арбоби Герберт Варнкега «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти топширилди.

„УЙЛАРИМИЗ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК“

ФИКР ВА МУЛОҲАЗАЛАРИМИЗ

„Тошкент оқшоми» газетаси «Узгоспроект» инженери Д. Раҳмоновнинг «Уйларимиз қандай бўлиши керак» сарлавҳали мақоласини кенг газетхонлар муҳокамасига ҳавола қилиб жуда тўғри иш қилди. Шу масала устида биз ҳам айрим фикр ва мулоҳазаларимизни айтиб ўтмоқчимиз.

Кейинги беш-ўн йил ичида жуда кўп оилалар янги уй тўйларини ўтказди. Турар жой биноларининг сифати ҳам яхшиланиб бормоқда, йирик турар жой массивлари барпо қилиниб, улар ободонлаштирилмоқда. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, янги уйларда учрайдиган айрим камчиликлар кўпчилик оилаларни ҳақли равишда ранжитмоқда.

Турар жой бинолари қуришда шуни унутмаслик керакки, бинолар бир неча йилгагина эмас, балки ўнлаб, ҳатто юзлаб йилларга мўлжаллаб қурилади. Рассом бирор расм чизса ёки тўқувчи бирор нарса тўқисаю у кўнглига ёқмайдиган бўлса, уни бирон жойга бекитиб қўйиб, ҳеч кимга кўрсатмаслиги мумкин. Аммо меъморларимиз бунёд этган биноларни ҳеч кимнинг кўзидан яшириб бўлмайди ва бу соҳада йўл қўйилган хатоларни тузатиш мушкул ишдир. Шунинг учун ҳам меъморларимиз, лойиҳачиларимиз турар жой биноларини лойиҳалаш ва қуришда табиий шароитни, оилаларнинг юксак талабларини эътиборга олишлари керак.

«Уйларимиз қандай бўлиши керак» мақоласининг муаллифи кўтариб чиққан масалаларга биз ҳам қўшиламиз, албатта. Тўғри бу фикрларнинг кўпчилиги бутунлай янгилик эмас: аввал ҳам кўп муаллифлар бу ҳақда ўз фикрларини билдирганлар, аммо қурувчилар томонидан бу тўғри фикрларга ҳамон кам эътибор берилмоқда.

Иморат қуришда даставвал уни қайси томонга қаратиб қуриш катта аҳамиятга эга: яъни бунда қуёш нури тушиши ва шамол йўналиши ҳисобга олиниши лозим. Буни бир мисол билан таърифлаб берақолайлик. Тошкентдаги Академия шаҳарчасида учта турар жой биноси шундай қурилганки, ёзда уларнинг балконларидан кундузи соат ўн иккидан то кун ботгунча фойдаланишнинг мутлақо иложи йўқ. Ҳатто кун ботгандан кейин ҳам анча вақт балконга чиқиб бўлмайди. Чунки куннинг тиғи кундузи билан ана шу балконларга тушиб уларни қиздириб юборади. Ҳолбуки иссиқ иқлимли Ўрта Осиё республикаларида кундуз кунлари худди ана шундай балконларда ўтириш кишига роҳат бахш этиши лозим. Балконларнинг ўзи ҳам кенгроқ қилиб қурилиши керак.

Иккинчидан, Ўзбекистонда чанг кўп бўлганлигидан уйларни, айниқса балконларни тез чанг босади. Шунга кўра балкон ва верандалар олдини бир хил ром билан ўраб беришни лойиҳалаш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Ҳозир қайси бир уйга қараманг хонадоннинг ўзи қўлидан келганича балкон ва верандаларни ўраб олганини кўрасиз. Бу эса уйларнинг кўркини бутунлай хиралаштиради.

Маълумки, кейинги вақтларда ванна билан санузелни бирга қилиб қуриш маълум даражада қораланди. Лекин шунга қарамай иморатларни эски лойиҳалар билан қуриш ҳали ҳам давом этмоқда. Бу нарсага бутунлай чек қўйиш лозим. Оила аъзоларининг ўртача миқдори катта бўлган Ўрта Осиё шароитида бу айниқса муҳим.

Ёзи жазирама иссиқ бўладиган Ўзбекистон шароитида хоналарни қуёш нуридан сақлаш воситалари билан таъминлаш катта аҳамиятга эга. Аммо бу нарсага ҳам ҳануз аҳамият берилмай келинаётир.

Катта-катта турар жой массивларида микроиқлимни яхшилаш мақсадида ҳовуз ва фонтанларни кўпайтириш зарурлигини ҳам унутмаслик керак.

Фикримизча яна бир муҳим нарса-уйларнинг ташқи кўринишига асосий эътиборни қаратиш лозимлигидир. Тошкентнинг қайси бир бурчагига борманг, бинолар бир хил қилиб қурилмоқда. Улар бир-бирига шу қадар ўхшашки, баъзан ёш болалар ёки келган меҳмонлар адашиб, бошқа квартираларга кириб қоладилар. Ҳатто СССРдаги кўп шаҳарлар ҳам бу соҳада бир-бирига бутунлай ўхшаб кетади. Ахир ҳар бир шаҳар ўзига хос ташқи қиёфага эга бўлиши ва ана шу билан бир-биридан ажралиб туриши керак-ку. Лойиҳачиларимиз, архитекторларимиз бинолар қуришда бой ва ажойиб меросимиздан фойдаланишлари лозим. Тегишли ташкилотлар ҳам, биринчи навбатда Граждан қурилиши ва архитектура Давлат комитети бу соҳада маҳаллий меъморларга баъзи имкониятларни яратиб беришни ўйлашлари керак.

Уйларимизни фойдаланишга топширишдан аввал уларни айрим замонавий мебеллар билан таъминлашни ҳам лойиҳага киритиш пайти етиб келди деб ўйлаймиз. Масалан кухняда турадиган стол, идиш-товоқ ва баъзи озиқ-овқатларни сақлайдиган осма шкафларни уй билан бирга топшириш мумкин эмасмикан?

Шунингдек уйларни эгаларига топширишдан аввал уларга телефонлар ўрнатиш зийнат эмас, балки зарурат бўлиб қоляпти.

Мақола охирида қурилиш тугалланган уйларнинг қабул қилиниши тартиби устида ҳам ўз мулоҳазаларимизни билдирмоқчимиз. Маълумки, янги уйлар Давлат комиссиялари томонидан қабул қилинади. Уйлар сифатини тўғри баҳолаш ана шу комиссия аъзоларининг талабчанлиги, қурилиш соҳасидаги малакаси ва бошқаларга боғлиқ. Комиссиялар янги уйларни қабул қилишда айрим ҳолларда расмиятчиликка йўл қўядилар ва кўп камчиликларни кўра била туриб уйларни қабул қилаверадилар, жуда зўр келганда қурувчилардан кафолат хати талаб этадилар ва бу хатда узундан-узоқ рўйҳат қилиб, камчиликларни кўрсатадилар. Натижада янги уйга кўчиб келган оилаларнинг шодлиги узоққа чўзилмайди, улар турли идораларга шикоятлар ёза бошлайдилар. Янги уйларда бир неча кунлаб, ҳатто ойлаб сув ва газ бўлмайди, бир уйда электр чироғи ёнса, иккинчисида ёнмайди, кўп ўтмай пол бўёқлари кўчади, айрим деразалар очилса ёпилмайди, ёпилса очилмайди. Уйлар атрофини кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш, болалар учун зарур бўлган майдончалар бор-йўқлигини, уй атрофидаги йўллар, тратуарлар сифатини текшириш комиссия аъзолари томонидан «унутиб» қўйилади. Бу фикрларимиз тўғри эканлигига ишонч ҳосил қилиш учун яна ўша юқорида мисолга келтириб ўтган Академия шаҳарчасини тилга олиш мумкин.

Хуллас, меъморларимиз «ҳамма нарса инсон учун» деган шиоримизни унутмасликлари ва янги уй тўйи ўтказувчи оилалар шодиёнасига қувонч келтиришга ҳаракат қилишлари лозим. Токи бахтиёр оилаларимиз улар бунёд этган биноларни кўриб, раҳмат айтсинлар.

Э. АҲМЕДОВ.
Иқтисод фанлари кандидати.

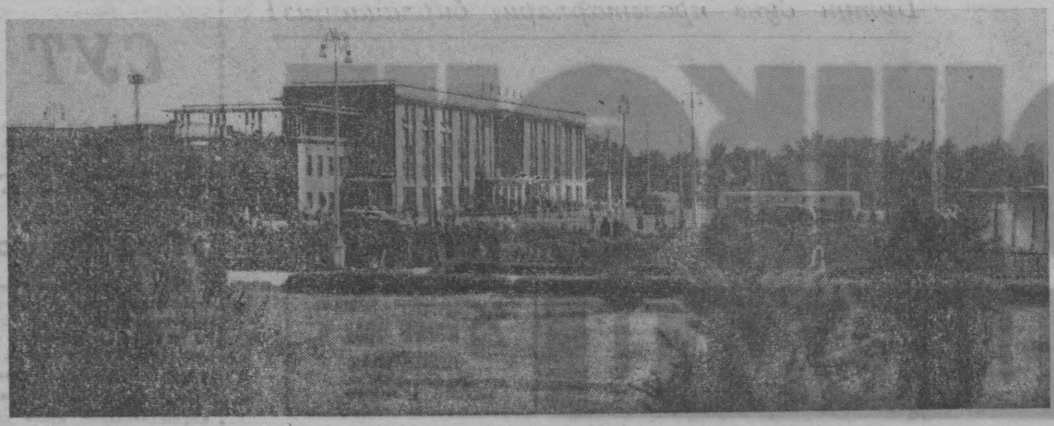

Суратда: Тошкент вокзали.

Л. Глауберзон фотоси.

ПАЗАНДАЛАР

Маҳсидўзлик кўчасига жойлашган ярим тайёр маҳсулотлар магазинига кириб қолсангиз, албатта, қалбингиз қувончларга тўлади. Бу ерда йигирма хилга яқин ярим тайёр маҳсулотлар сотилмоқда.

Қодир ака Каримов, Тоир Мирзасолиев, Клавдия Петренкина каби қўли гул пазандалар харидорлар ҳурматини қозонмоқдалар.

— Ярим тайёр маҳсулотларимиз пойтахт хўрандаларига ёқиб қолди ва катта муваффақият қозонмоқда,— дейди бош пазанда Қодир Каримов.

— Бу кундалик савдодан ҳам кўриниб турибди. Кунда 700 килограмм лағмон, 193-200 килограмм хамир, 300-400 килограмм қийма харид қилинади. Кундалик савдомиз уч минг сўмга етказилмоқда.

«Октябрь» ресторанига қарашли ярим тайёр маҳсулотлар магазинининг моҳир пазандалари июль ойи планини муддатидан анча илгари бажаришга сўз бердилар. Пландан ташқари 20 минг сўмлик ярим тайёр озиқ-овқат маҳсулотлари топшириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

„ИШИМИЗГА ХАЛАЛ ЕТМАСИН“

Шу сарлавҳали танқидий хабар газетамизнинг шу йил 18 май сонида босилиб, унда қуйидагилар таъкидланган эди:

«Беш йилдан буён ўзим ҳам аъзоси бўлган Зикранец бошлиқ бригадада примичка, плита, дипрент, ғишт, бетон қоришмалари ва бошқа бинокорлик материалларининг ўз вақтида келтириб берилмаслигининг гувоҳиман. Бригадамиздагилар февраль ойида беш кун, март ойида тўрт кун, апрель ойида олти кун ишсиз қолди. Бу 15—16 минг сўмлик иш бажарилмади, демакдир. Хўш, юқоридаги камчиликлардан 153-қурилиш трестининг 14-қурилиш бошқармасидаги ўртоқларнинг хабари йўқми, билишмайдими?»

Газета хабари «Главташкентстрой» 153-қурилиш тресті 14-бошқармасида муҳокама қилинди. Материалда келтирилган фактлар тасдиқланди. Қурилишларни бинокорлик материаллари билан узлуксиз таъминлаб туриш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

ҚОЛОҚЛИКНИНГ САБАБИ НИМАДА?

«Главташкентстрой» Саноат корхоналари бошқармасига қарашли қатор корхоналар коллективлари Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллик юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Ана шу корхоналар қаторида 1-ёғочни қайта ишлаш заводининг коллективи ҳам бор. Завод ишчи-хизматчилари беш йилликнинг иккинчи йилида зиммадаги топшириқни 25 декабргача бажариш, пландан ташқари 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва 1200 кубометр пол тахталари, 100 кубометр юмалоқ ёғочдан тахта тилиш, ишлаб чиқаришга рационализаторлик таклифларини жорий этган ҳолда йил охиригача 16.000 сўм иқтисодий фойда олиш ва бошқа кўпгина тадбирларни амалга ошириш мажбуриятини олганлар.

Юбилей йилида юксак зафар чўққилари сари интилаётган корхона коллективи шу кунгача бир мунча натижаларга ҳам эришди. Корхонада пландаги 1330 минг ўрнига 1334 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 1-квартал плани 100,3 процент бажарилди. Тошкент қурилишларига 51 741 квадрат-метр бир ёқлама эшик блоки, 51741 квадрат метр дераза блоки, 6991 квадрат метр тилинган ёғоч ва 4500 квадрат метр пол тахталаридан иборат 1 миллион 611 минг сўмлик материаллар етказиб берилди.

Корхонада Г. В. Полшков раҳбарлик қилаётган 2-цех коллективи бошқа цехлар ўртасида пешқадамлик қилмоқда. Заводнинг Н. И. Скоробогатов бошчилик қилаётган 4-цех коллективи ҳам юбилейни муносиб совғалар билан кутиб олиш йўлида зўр ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Улар юбилей йилининг дастлабки куниданоқ астойдил ишлаб катта ютуқларни қўлга киритишди. Пландаги 729 минг ўрнига 764 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Цех меҳнатсеварлари биргина июнь ойининг ўзидагина 128 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Лекин шуни айтиш керакки корхонадаги ҳақиқий аҳвол ачинарли ҳолдадир. Корхона бўйича ялпи маҳсулот ҳамда товар материаллари турларининг ярим йиллик ишлаб чиқариш плани бажарилмаганлиги фикримизнинг исботидир.

Беш йилликнинг иккинчи йили биринчи кварталида гарчи ишлаб чиқариш плани бажарилган бўлсада, юбилей йилининг иккинчи кварталига келиб, корхона батамом қолоқлик ботқоғига ботиб қолди. Корхонада 2730 минг ўрнига 2637 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, ярим йиллик плани 96,4 процент қилиб бажарилди. Кейинги кунларда корхонада меҳнат интизоми бўшашди, қўнимсизлик авж олди.

Хўш, корхонанинг шундай ҳолга тушганига асосий сабаб нима? Ё завод раҳбарлари (директори К. Аснин, партия ташкилотининг секретари М. А. Сердюк ва завод комитети раиси Имомиддинов) корхонанинг юксалиши тўғрисида ғамхўрлик қилишни унутдиларми? Йўқ улар корхонанинг кўрки бўлган ишчиларнинг моддий манфаатдорлигига етарли эътибор бермаяптилар.

Шуниси қизиқки, кўпдан бери корхонада энг илғор ҳисобланиб келган Володя Лебеский бошчилик қилаётган биринчи цех ҳам эндиликда судралиб қолди. Биринчи кварталда 612 минг ўрнига 559 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, план бор йўғи 91,3 процент қилиб бажарилди. Олти ой ичида эса 1256 минг ўрнига 1099 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, план 87,5 процент, 1601 минг ўрнига 1308 минг сўмлик товар материаллари тайёрланиб план 81,7 процент қилиб бажарилди.

Цехнинг қолоқликка тушиб қолишига сабаб шуки, бу ердаги ишчилар ўртасида, айниқса комсомол ёшлар ўртасида оммавий-тарбиявий ишлар етарли олиб борилмаяпти, коллектив орасида социалистик мусобақани кучайтириб, қолоқ ишчиларни илғорлар даражасига кўтариш ҳамда уларга етарли шароит яратиб беришдек асосий ишлар билан ҳеч ким қизиқмаяпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, завод раҳбарлари кадрларнинг қўнимсизлиги билан ҳисоблашмаяптилар. Кадрлар бўлими бошлиғининг ҳисобига кўра корхонада 1967 йил бошида ишчилар сони 628 кишини ташкил этган бўлса, шундан биринчи ярим йилликда 163 киши ишдан бўшаб кетган. 95 киши эса ишга янгитдан қабул қилинган.

Кадрларни ишга қабул қилиш, уларни ишдан бўшатиш ёки бир ишдан иккинчи ишга кўчириш шу зайлда кетаверса, корхона қандай қилиб қолоқликдан чиқади? Бу саволга завод комитетининг раиси Имомиддинов ва завод план бўлимининг бошлиғи В. Виломов ўртоқлар: «Илгари заводда тўртта цех ишларди. Ҳозир шу цехлардан биттасини—3 цехимизни тарқатиб юбордик, шу сабабли маҳсулот ишлаб чиқариш ва товар материаллари етказиб беришдаги кўрсаткичлар бўйича завод қолоқликка тушиб қолди. Шунинг учун ҳам биринчи ярим йилликкигина эмас, ҳатто йиллик мажбуриятимизни ҳам бажара олмаймиз», деган баҳоналарни рўкач қилиб, ўзларини оқлашга уриндилар.

Шуниси ачинарлики, заводни қолоқликдан чиқариш учун, ишчиларни моддий рағбатлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш учун барча имкониятлар бўлишига қарамай, бу ерда ички резервлардан самарали фойдаланилмаяпти.

Гўзал шаҳримиз — Тошкентни қайта тиклашга муносиб ҳисса қўшаётган корхоналар ўртасида биргина шу завод раҳбарлари «олма пиш, оғзимга туш» деб туришлари инсофданмикан?

О. ТУРСУНОВ.

ЙИРИК КОМБИНАТ

Ўзбекистон пойтахтининг йўлдош шаҳри Сергелида Ўрта Осиёда энг йирик мебель комбинати қурила бошланди. Москвадаги «Гипродревпром» институти лойиҳасига биноан бунёд этилаётган янги корхона йилига 16 миллион сўмлик замонавий мебель чиқаради.

Республика мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармасининг бошлиғи Х. А. Маъруфов бундай деди:

— Ўзбекистоннинг мебель индустрияси етти йиллик мобайнида бунёдга келтирилди. Унда «Ватан» ва «Шарқ» йирик фирмалари, ўн бир мебель фабрикаси, кўзгу тайёрлайдиган корхона ва ностандарт ускуналар чиқарадиган тажриба-техника ва ностандарт ускуналар чиқарадиган тажриба-техника базаси бор. Бу корхонадан ҳар куни қарийб 100 хил номда бир ярим мингдан ортиқ буюм: сервант ва кўйлак шкафларидан тортиб стул ва тумбочкаларга қадар чиқаради. «Шарқ» фирмасининг янги хил ётоқ гарнитури ва «Ёшлик» комплектини Олмалиқ фабрикаси чиқараяпти, унда диван-кровать, иккита кресло ва журнал столчаси бор. Бу мебель конструкциясини Москва ва Ленинград мутахассислари ишлаб чиққанлар.

Меҳмонхона, ошхона ва болалар мебелларини кўплаб ишлаб чиқариш Ўзбекистонда биринчи марта ўзлаштирилди. Сифати ва ташқи кўриниши жиҳатидан ватанимизда ишланган мебелларнинг энг яхши намуналаридан қолишмайдиган янги маҳсулот бу йил Москвадаги СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш қилинади.

Фабрика ва фирмаларнинг замонавий техника билан ускуналаниши кўп жиҳатдан шу муваффақиятларга эришувга ёрдам берди. Республиканинг етакчи корхоналарида фанерлаш ва елим суркаш процесслари механизациялаштирилди. Жилоланган мебель чиқарадиган ҳамда деталь ва шчитларга лак қуйиш методи билан ишлов берадиган янги линиялар жорий қилинди. Ҳамма ерда қуритадиган камерлар бор. Улар корхоналарнинг яхши материалдан мебель ишлаб чиқаришига имкон беради. Пружина блокларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш юмшоқ мебелларни пухта ва узоққа чидайдиган қилди. «Главхлопкомаш» машинасозлик бош лойиҳалаш-конструкция л а ш технология бюросининг коллективи ностандарт ускуналар тайёрлашда фирма ва фабрикаларга катта ёрдам кўрсатди.

Янги корхоналарни ишга тушириш ва мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ҳисобига беш йилликнинг охирига бориб республикада мебель ишлаб чиқариш икки баравар ортади.

В. ШЕВЦОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ТОШКЕНТ ПЛАНЕТАРИЙСИДА

Қуёшнинг тўлиқ тутилиши ҳар 300—400 йилда бир марта бўладиган ҳодиса. Инсон ўз умри давомида коинотнинг бу мўъжизасини кўриш шарафига муяссар бўлмаслиги ҳам мумкин.

Сиз бу ажойиб ҳодисанинг бугуноқ гувоҳи бўлишни истайсизми? Ундоқ бўлса, Тошкент планетарийсига марҳамат қилинг.

«Ой оламида», «Марс ва марсликлар», «Зуҳро юлдузининг сири» ва «Юпитердаги портлашлар», «Қуёш ва унинг йўлдошлари», «Дунёнинг боши бўлганми?», «Ер қандай пайдо бўлган?», «Бошқа сайёраларда ҳаёт борми?» каби кўпгина темаларда тажрибали лекторлардан Ш. Примқулов, В. Шевченко, лектор-методист З. Усеинновалар диапазон ва илмий-оммабоп фильмлар ёрдамида сермазмун, қизиқарли лекциялар ўқийди. Астрономия, астронавтика ва география соҳасида янги-янги маълумотларни билиб оласиз.

Планетарий фойесида астрономик кўргазма ташкил қилинган. Унда турли даврларда бепоён Ватанимиз шаҳарларига тушган тош ҳамда темир метеоритлардан намуналар қўйилган.

1963 йилда Тошкент планетарийси ташкил қилинганидан бери унинг ошиқлари Бекобод, Наманган, Фарғона, Уш, Самарқанд, Бухоро, Фрунзе, Душанба ва бошқа шаҳарлардан бу ерга экскурсияга келиб турадилар.

Андижон областидаги «Ўзбекистон» колхозининг аъзоси Алимбеков «Таклиф ва мулоҳазалар» дафтарига қуйидаги сўзларни ёзган: «Мен умримда биринчи бор планетарийда бўлишим. «Қуёш системаси» ҳақидаги лекция менда жуда катта таассурот қолдирди. Мактабда ўқилган астрономия фани бўйича олган билимларни бойитган ҳолда диапозитивлар ёрдамида қуёш системаси кўз олдимда яққол намоён бўлди. Жуда яхши ўқилган лекция учун лектор ўртоқ З. Усеиноваға ўз миннатдорчилигимни билдираман».

Бундай ташаккур сўзлари битилган миннатдорчиликлар беҳисобдир. Уларни турли касб эгалари ўзларининг қалб ташаккури ўрнида ёзганлар.

— Биз,— дейди Улуғбек номли Тошкент планетарийсининг методисти З. Усеинова, — тематикамизни янада бойитиш ниятида унга «Астрономия ва дин», «Икс планетасини қидириш», «Ой космодроми», «Космик эралар хроникаси» каби ниҳоятда қизиқарли янги темаларни ҳам киритдик.

Тошкент планетарийсига келган кишилар қандайдир бир соат ичида асрлар давомида номаълум бўлиб ётган коинот оламининг бутун сирларини билиб оладилар.

Э. ҚОДИРОВ.

Суратларда:

1. Тошкент планетарийси.

2. Планетарий лектор-консультанти Зенифа Усеинова бу ерга ташриф буюрган меҳмонларга тош ва темир метеоритлар ҳақида маълумот бермоқда.

С. Мусаев фотоси.

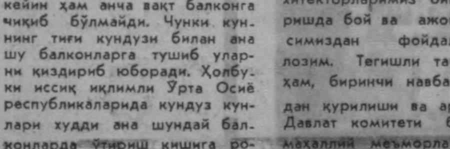

1960 ЙИЛ

8 МАЙ. В. И. Ленин номли Тошкент олий умум қўшин қўмондонлари билим юртида шу ўқув юртида таълим олиб, Ватан учун бўлган жангларда жон фидо қилган қаҳрамонлар шарафига ўрнатилган шон-шуҳрат обелискининг очилиш маросими бўлди.

12 МАЙ. Тошкентда сув иситиш гелиоустановкаларидан фойдаланишдаги тажрибаларни алмашишга бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши бўлиб ўтди.

12 МАЙ. Тошкентда қирғиз санъати ҳафталиги бошланди.

17 МАЙ. Тошкентдаги, Округ офицерлар уйида «Ўзбекистон халқ хўжалигида янги техника» кўргазмаси очилди.

18 МАЙ. Тошкентда Ўзбекистон инженер-техник ходимлари ишлаб чиқариш новаторларининг II съезди бўлиб ўтди.

23—24 МАЙ. Тошкентда Ўзбекистон касаба союзларининг VI съезди бўлиб ўтди.

МАЙ. Қорақалпоғистонда биринчи силикальцит буюмлари заводи фойдаланишга топширилди.

МАЙ. Халқ селекционери, «Коммуна» колхозининг аъзоси Умаржон Абдуллаев томонидан яратилган ғўзанинг «Косон» нави Фарғонанинг тоғ этакларидаги колхозларида экила бошланди.

МАЙ—ИЮНЬ. Украинада ўзбек адабиёти ҳафталиги бўлиб ўтди.

8 ИЮНЬ. Тошкентда Ўзбекистон композиторларининг III съезди бўлиб ўтди.

10 ИЮНЬ. Рассом Н. Е. Караханга тасвирий санъатни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун «Ўзбекистон ССР халқ рассоми» унвони берилди.

28 ИЮНЬ. Тошкентда Ўзбекистон хотин-қиз спортчиларининг 1 слёти очилди.

29 ИЮНЬ. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида республика колхозлари ўртасида биринчилар қаторида қишлоқ маданият университети очилди.

ИЮНЬ. СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Советининг комитети пахтачиликка прогрессив агротехникани қўллаганликлари ва ғўза қатор ораларига ишлов бериш ҳамда ҳосилни йиғиб-териб олишда комплекс механизациядан самарали фойдаланганлари учун пахтачиликнинг машҳур усталари ва донгдор механизаторлардан бир группасига: колхоз раиси Ҳамроқул Турсунқулов, механик ҳайдовчи Турсуной Охунова, комплекс механизациялашган бригада бошлиғи Ғанишер Юнусов, трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Валентин Тюпко ўртоқларни фахрий дипломлар билан мукофотлади.

ИЮНЬ. Тошкент Давлат консерваторияси 21-марта ўз талабаларини катта ҳаёт қучоғига кузатди. Битирувчилар орасида биринчи ўзбек дирижёр қизи Дилбар Абдураҳмонова ҳам бор. У Алишер Навоий номли опера ва балет театрида оркестрга раҳбар ва дирижёр бўлиб ишлай бошлади.

ИЮНЬ. «Бурчмулла» дам олиш уйида республикада 600 кишига мўлжалланган биринчи туристик база очилди.

ИЮНЬ. Тошкентнинг шимол қисмида 20 минг студентга мўлжалланган Студентлар шаҳарчаси қурилиши бошланди.

22 ИЮЛЬ. Тошкентда коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари номини олиш учун курашаётган мусобақа илғорларининг I республика кенгаши очилди.

19—20 ИЮЛЬ. Тошкентда V чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг IV сессияси бўлиб ўтди.

ЎҚИТУВЧИ ФАН КАНДИДАТИ

Қарийб чорак асрдан буён мактабларда ёш авлодга билим асосларидан таълим бериб келаётган тажрибали география ўқитувчиси Ортиқжон Мўминов «Ўзбек мактабларида табиий географияни ўқитиш масалалари» деган темада диссертация ёқлади.

Диссертант ўз темасини ёритишда аввало ўзининг кўп йиллик иш тажрибаларидан фойдаланди. Шунингдек пойтахтимизнинг илғор география ўқитувчиларидан Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-ўрта мактабнинг география ўқитувчиси Ю. Шокиров, Қ. Ғаниева ва бошқа мактаб ўқитувчиларининг тажрибаларини чуқур ўрганди.

Диссертациянинг расмий оппонентлари педагогика фанлари доктори С. Ражабов, география фанлари кандидати, доцент Ф. Баратов ва бошқа ўртоқлар диссертантнинг ишига юқори баҳо бердилар.

Шундай қилиб, пойтахтимизнинг 22-ўрта мактаб коллективи яна бир фан кандидатига эга бўлди.

Х. ЙУЛДОШЕВ,
24-мактаб ўқитувчиси.

Коммунистик меҳнат зарбдори Раиса Максимова «Авторемдеталь» заводи йиғув цехининг энг ишчисидир. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб ишлаб йиллик топширигини ўн олти ойда бажариш учун курашмоқда.

РЕЙНДАГИ УЧРАШУВ НИМА БЕРДИ?

ПАРИЖ матбуоти генерал де Голлнинг Боннга визити якунини қизғин шарҳламоқда. Бу ташриф 1963 йилги Франция президенти ва ГФР канцлери ўртасида мунтазам учрашувлар ўтказиб туришни назарда тутувчи ҳамкорлик тўғрисидаги битим бўйича амалга оширилди.

Франция республикаси бошлиғининг Рейн бўйларига бу галги сафари бешинчи сафардир. У йўлга чиқишга тайёргарлик кўраётганда Париж матбуоти у ердаги музокаралар «қийин» бўлажаги тўғрисида башорат қилган эди. «Фигаро» газетаси Франция-Ғарбий Германия ҳамкорлигини ҳамиша қизғин қўллаб-қувватлаб келган бўлса-да, бундай ташвишли сўзларни ёзди: «Бу сафарги визит ўзаро самимийлик келтирувчи илгариги сафарларга ўхшамайди. Бонндаги ташқи сиёсат Франция концепциясидан анча фарқ қилишини у ердагилар яхши тушунишади. КАНЦЛЕР КИЗИНГЕР ПАРИЖ ЯҚИН ШАРҚ МАСАЛАСИ ЮЗАСИДАН ЎЗ ПОЗИЦИЯСИНИ БЕЛГИЛАШДА БОНН БИЛАН МАСЛАҲАТЛАШИШ УЁҚДА ТУРСИН, ҲАТТО БУ ҲАҚДА ХАБАРДОР ҲАМ ҚИЛМАГАНЛИГИДАН ИККИЛАНМОҚДА».

Парижда Совет-Француз музокараларининг бориши тўғрисида ҳеч қандай расмий ахборотлар юборилмаганлигидан ҳам Кизингер ва унинг аъёнлари ғоят хафа бўлмоқдалар. АҚШ президенти Жонсон бўлса Боннга Глассбородаги музокаралар тўғрисида мунтазам ахборотлар юбориб турди. Лекин бу фактларнинг ҳаммаси, жиддий эътирозлар бўлмай, шунчаки гаплардир. Асосий эътирозлар амалий сиёсатга тааллуқли.

Ҳозир шундай шароит юзага келдики, барча асосий халқаро проблемалар бўйича Бонн ва Парижнинг тутган йўллари бутунлай бошқача. Франция АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини қоралаб, низони тинч йўл билан ҳал этишга чақирмоқда. Бонн эса агрессияни ҳам маънавий, ҳам моддий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқда. ГФР ҳукумати Исроилнинг араб мамлакатларига ҳужумини ҳам қўллаб-қувватлаб, унинг босқинчилик режаларини рағбатлантирмоқда. Маълумки, Франция Исроилнинг ҳаракатларини қоралаб, қўшинларини босиб олинган ерлардан олиб чиқиб кетишни талаб этмоқда.

Европа хавфсизлиги каби муҳим масалага ҳам Париж ва Бонн турлича муносабатда бўлаётганлигини ҳам сезиш қийин эмас. Франция кейинги пайтларда Европадаги барча давлатлар, шунингдек, социалистик давлатлар билан муносабатларни яхшилаш учун ҳаракат қилмоқда. Бонн бўлса, оғизда шундай гапларни айтаётган бўлса ҳам, реваншчилик режаларидан воз кечмаётир. Бу режалар эса ГФРнинг шарқдаги қўшнилари билан сиёсий муносабатини келиштира олмайди.

Бу жиддий келишмовчиликларга қарамай, генерал де Голлнинг ГФР пойтахтига ташрифи асосан беташвиш ўтди. «Фигаро» ҳатто музокалар «юксак савияда ўтди» дейишни ҳам муносиб кўрди. Маҳаллий шарҳчилар буни Ғарбий Германия ҳозирги вақтда ҳам ички, ҳам ташқи режалар жиҳатдан оғир аҳволни бошидан кечираётганлиги туфайли Франция билан муносабатларнинг кескинлашувини ҳоҳламаётир, деб изоҳламоқдалар.

Қандай бўлмасин, Рейндаги учрашув бир муҳим хулоса чиқариш имкониятини беради. Франциянинг ташқи сиёсат юзасидан тутган йўли СССР билан муносабатларнинг ривожланиши Франциянинг халқаро аҳволини «ёмонлаштирди» деб ўйловчи маҳаллий рақиблар позициясининг бўшлигини кўрсатди. Худди шунинг учун ҳам ГФР раҳбарлари ўз матбуоти фикрларига қарама-қарши равишда француз президентининг Боннда бўлиши ўзлари учун кўнгилдагидек бўлди, деб ҳисобламоқдалар. Улар Парижнинг ўзларига нисбатан тутаётган сиёсати унчалик тўғри келмаслиги тўғрисида шикоятланишдан тилларини тийиб турибдилар. Европада сиёсий яккаланиб қолган ГФР ҳукмрон доиралари учун Франция билан битимни сақлаб қолиш ғоят муҳим. Президент де Голлнинг бу галги ташрифи бу битим ўтмишдаги «Атлантик битим»нинг қолган-қутгани эканлигини ҳам тасдиқлади.

Ю. БОЧКАРЕВ,
АПН махсус мухбири.
Париж, июль.

ЮБИЛЕЙ ФЕСТИВАЛЛАРИ

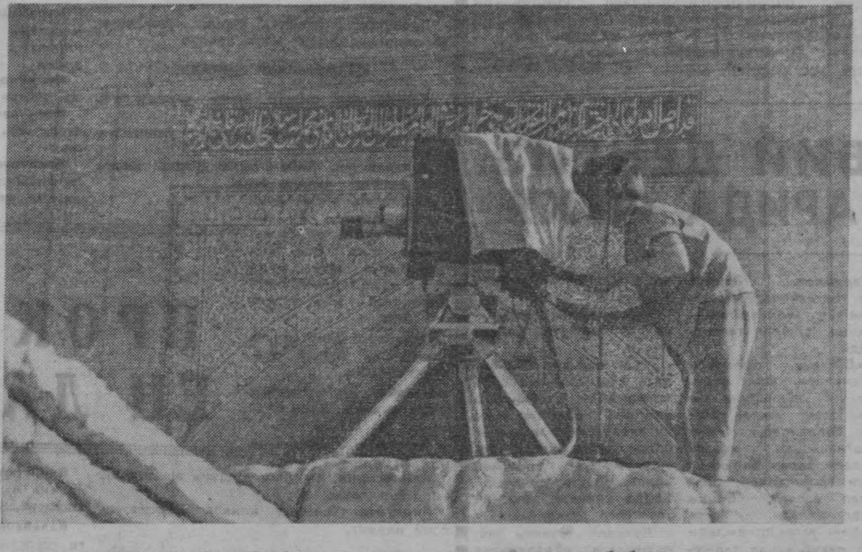

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Хоразм область телевидение студияси районларда Улуғ Октябрь юбилейига бағишланган катта фестиваль эшиттиришларини бағишлади. Бу эшиттиришларда Совет ҳокимияти йилларида юз берган туб ўзгаришлар тўғрисида ҳикоя қилинади.

Биринчи фестиваль эшиттириш қадимий Хеванинг ўтмиши ва келажагига бағишланди. Телетомошабинлар Хева район партия комитетининг биринчи секретари Абдулла Саъдуллаевнинг чиқишини, Хоразм революцияси тарихи музейининг директори олиб борган репортажни, Хева халқ театри ва бадиий ҳаваскорларнинг чиқишларини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Программа охирида берилган «Мангулик» киноочерк Жунаидхонга қарши курашда ҳалок бўлган қаҳрамонлар шаънига мадҳия бўлиб жаранглади.

Суратда: собиқ Хева хонларининг саройи — Кўхна аркдан репортаж ва (чапда) Хевадаги Кўҳна арк майдонида.

Н. Ключнев фотоси, УзТАГ фотохроникаси.

Ажойиботлар оламида

ЖЎЯКДА... АТИР

Атир ҳидини жуда нозик ва турғун хуш исли қиладиган хушбўй моддалар аралашмасини фақат моҳир парфюмерлар тайёрлай олар эди. Аммо кичкина ялпиз парфюмерларнинг хушбўй атир яратиш «имтиёзлик ҳуқуқи»ига зид кетказди. Бу ялпиз табиатнинг ўзи ҳеч қачон вужудга келтирмаган нарсани—хушбўй моддалар омухтасини яратиб, марваридгул иси келадиган ялпиз мойи берди.

Кишинёв Давлат университети ўсимликлар биохимияси кафедрасининг доценти А. Г. Николаев шу ғаройиб ўсимликни етиштирди. Шуниси қизиқки, у иси бошқача эфир мойи олишни ўзига мақсад қилиб қўймаган эди. Олим мутлоқо бошқа вазифани ҳал қилиб берадиган — ялпизнинг ментол мойи ишлаб чиқариш учун зарур бўлган эфир моддалари кўпроқ саноат формаларини яратаётган эди.

А. Г. Николаев кераклисини топмагунча ўсимликни турли комбинацияларда чатиштираверди. Химиявий таркиби бутунлай ҳар хил бўлган ялпизнинг узоқ турларини чатиштириш натижасида ниҳоят 80-85 процент эфир мойи—чатиштирилган ялпизларга нисбатан икки баравар кўп эфир мойи берувчи дурагай олинди. Лекин ўсимликнинг баъзи бир шаклларининг ҳиди бошқача бўлиб қолди. Анализ қилинганида линалоол ялпиз мойига марваридгул ҳидини берган. Аммо қанча қидиришмасин, бу химиявий модда чатиштирилган ялпизларда ҳам, уларнинг модда авлодлари ида, ота авлодларида ҳам топилмади. Хўш, у қаердан пайдо бўлди.

А. Г. Николаев ялпиз мойи икки хил молекуласининг битта молекула бўлиб қайта тузилиши натижасида линалоол пайдо бўлган деб фараз қилмоқда. Шундай бўлиш-бўлмаслигини келажак тадқиқотлар кўрсатар, аммо бу қизиқ тажриба ҳозирнинг ўзидаёқ муҳим амалий аҳамиятга эга бўлмоқда. У эфир мойларига бой ўсимликларнинг янги шаклларини олишга, уларни исталган бирон ис берадиган қилишга имконият очиб беради. Эҳтимол, тез орада биологларга нозанинлар ўз хоҳишларига мувофиқ ҳид берадиган атир буюриб қоладиган бўлишар.

В. НОСОВ
(ТАСС мухбири).
КИШИНЕВ.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

МУҲИТ ФАРЗАНДЛАРИ ВА ОДАМЛАР!

Туроб ТЎЛА

Девор-Дармиё қўшнимиз бўларди, туякаш эди, оқ нор туяси бор эди. Қишлоғимиз шу туянинг бақириғи билан ётиб, бақириғи билан турарди. Қўшнимиз бечора, шунинг учун бўлса керак, уйидагинамас, ҳатто кўчада ҳам бақириб гаплашарди. Шунинг учун уни Ҳоди бақироқ дейишарди оғайнилари. Ана шу ҳовлининг болалари ҳам бақироқ бўлиб ўсишди, биз жуда қалин ўртоқ эдик, биз билан ҳам бақириб гапиришарди болалари, оталарига ўхшаб бақириб сўкишарди оғизларини тўлдириб, ўтканнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олишарди. Мана сизга уй, ҳовли, ота-она таъсири; тарбияси муҳити. Бу ҳовлидан албатта намозхонмас, амма безори бемалол чиқади! Хўш, бу бақириқ, безори катта бўлганда ўзидан мамнун бўладими, бунда қандай фазилат, қандай гўзаллик бор, ким бу одам билан дўст бўлади, гаплашади, ўтириб бир пиёла чой ичади, ким? Ҳечким! У яккамохов бўлиб қолади маҳаллада, тақдирига лаънат ўқиб ўтмайдими! Бундан ҳам оғир фожиа борми билган инсонга! У ҳамма ерда туртинади, ҳамма ундан ҳазар қилади, у жамият чиқиндисига айланади, одамларгинамас, ўзи ҳам катта бўлган муҳитига, ота-онасига лаънат ўқиб ўтади оламдан. Агар ота-онасиға ўхшаб уруғ қолдирмай ўтса кошкийди, ўзига ўхшаганидан тағин қанча бадбахтини ташлаб утади орамизга.

Бу — бир кўчадай гап, эртадан-кечгача супирасану, тоза қилолмайсан, тағин ифлос бўлаверади. Супиришгина етмас экан демак. Уни туғилган жойидан супурмоқ, тозаламоқ, тўғри йўлга солмоқ керак экан, ҳалиги кўчага чиқмасидан!

Бола қошиқ ушлашни олибмас, кўриб ўрганади, ҳамма фазилат унинг қонига ақли киргандамас, ҳали мурғаклигида ўрнашади, демак, ақли биланмас, одат билан киради унинг қалби, зеҳни, хатти-ҳаракатига, сингади, пайвандланади, муҳитидаги қайси одат маъқул тушса унга, шуни қабул қилади, тошга ёзилгандай ёзилиб боради ҳаётига. Отасига ё онасига ўхшаб кулади, қарашни ўрганади, юра бошлайди, гапиришни ҳам ўшаларникидай қилиб гапиради, ҳатто бориб-бориб овози ҳам ўхшаб кетади отаси ёки онасининг овозига.

Шунинг учун бу давр ниҳоятда масъулиятли даврдир инсон фазилати учун, инсон истиқболи учун. Ақл ҳам, фаросат ҳам, ҳатто унинг келажакда ким бўлиши ҳам асосан шу пайтдан бошланади, пойдевор ана шу вақтда қўйилади, мактабда ёки кўчадамас! Мактаб билан кўчада бу излар чуқурлашади, айниқса кўчада камол топади. У ҳаётнинг энг муҳим томонларини кўчада — тажрибада кўради, ёмон-яхшини, хунук-гўзални ажратиши чуқурлашади... Уйидаги олган рангини қуюқлатади. Бу ранг ёмон ва хунук бўлса нима бўлади?..

Толиб биринчи синфга борганидаёқ ишни парта қиркишдан бошлайди. У танаффус вақтларида ёки дарсдан кейин уйига бора-боргунча ёш новдаларни уриб синдириб борар, қўнғиз ушлаб оёғини, капалак ушлаб эса қанотларини юлар, бу ишларни у ҳеч сесканмай, маза қилиб бажарар, кучук ё мушукка эса, тош отишни яхши кўрарди. Бора-бора у ўзидан кичкина ё бўшроқ болаларни туртадиган, урадиган, чалиб йиқитадиган бўлди. Бу «ишларни» у завқ билан, астойдил бажарар, аллақандай масхаралаб, жиркanч кулишини ҳам биларди. Ҳатто унинг аллақайси муюлишда оч итни ушлаб олиб калака қилаётганини, узун машина ипига гўшт бойлаб ютқизиб, тағин қайта тортиб ўйнаётганини кўрганлар бўлади. Мактаб тартибга чақирди бир неча мартаба уни, уялтирмоқчи бўлди ўртоқлари олдида, бўлмади. Кунлардан бир кун даҳшатли ҳодисанинг устидан чиқдилар: у, ҳожатхона эшигида туриб, болалардан кириш ҳақи оларди. Муаллим чидолмади, уни бўш синфга олиб кириб сўроқ қилди, у эса тиржайиб тураверди, ҳатто муаллимни масхара қилиб кулди ҳам.

Мактаб ташвишланди. У текшириб кўрди, бундай қилиқ, баттоллик, бадбахтлик қайдан пайдо бўлди болада?

Ҳамма гап уйдан чиқди тағин, боланинг отаонаси шаллақи, жағи қарғишдан тинмас, отаси эса, ўта кетган безори, ичкиликбоз экан, ҳар куни ичиб келиб хотинини урар, болаларига ҳам, қўшниларига ҳам кун бермас экан. Мана бўлажак безорининг машқ мактаби қаердан чиқди. Эси кирибоқ биринчи дарси сўкиш, қарғиш, бетавфиқлик бўлди. Етти ёшигача у бола хулқ-атвори мана шундай тарзда пишиди. Одоб ўрнига сўкиш ўрганди, меҳнат ўрнига маломат. 7 ёшида эса «Эти сизники-суяги бизники» деб молини подага қўшиб кетгандай, боласини мактабга ташлаб кетди. Шу билан гўё унинг вазифаси тугади.

Шундан кейин қандай қилиб болани айблай оласиз? Қандай қилиб бу ҳовлида ахлоқ, одоб, ҳалоллик, андиша унсин? Қандай қилиб бу бола сизга ўрнидан туриб салом берсин, яхши таълим-тарбия самимийлик ўргансин, қандай қилиб, у тўғри, ҳалол, ростгўй, саховатли одам бўлиб ўссин. Ниҳоят, қандай қилиб кўча-кўйларда қулоғингиз беҳурмат ҳақоратлардан, кўзингиз югурдак қўллардан халос бўлсин.

Мана шундай қилиб, гўзаллик, фазилат ва нафосат ҳамиша чангда, одоб, ахлоқ ва андиша ҳамиша жирканч ботқоқда. Демак, бола айбдорнинг айби! Сизга хизмат қилатуриб дўконларда сизни эламайдиган қўпол, беҳаё, сатанг, олифта, қуруқ «бойвачча» ва «бойвуччалар» мана шулардан, трамвай, троллейбус ва автобусларда тескари қараб сизга жой бермай кетувчи бешармлар шулардан, жамоат жойларда бақириб-чақириб, оғзидан ади кириб, бади чиқиб ўтирувчи валдироқ калтадумлар шулардан, ўз маданиятини, тарихини, ватанини эламайдиган, тақир билмайдиган, кимлигини эсидан чиқариб қўйган шармандалар мана шулардан, ичиш, маст бўлиб юриш, муштлашиш, одамларни хафа қилиш, шундан роҳатланишни мартаба билган тубанлар ҳам мана шулардан! Молия идораларида пок, меҳнаткаш кишининг катта, талантли меҳнати эвазига олаётган катта хизмат ҳақига ҳасад қилиб, уни камситувчи, атайи соатлаб куттириб қўйиб имиллаб ведомост тузувчи, совет тузуми тартиб-қоидаларини қасддан бузиб, норозилик уруғини сепувчи ичкиликбоз, очкўз, уқувсиз, қўпол, дағал молия хизматчиси ҳам мана шулардан! Ваҳоланки, у ана шу талантли киши қурган уйда яшаб, келтирган оловида исинади, сувида ювиниб, юмшоқ кроватида ётади, ёзган китобини ўқиб, музикасидан сел бўлади. Аммо буни «меники» деб ўйлайди уятсиз.

Бешёғоч дорихонасида бир сотувчи қиз бор. Маълумки бу ерга киши томошага кирмайди, баъзи магазинларга ўхшаб. Ниҳоятда зарурликдан киради, буни ҳаммадан аввал ана шу сотувчилар билишлари керак. Дорихона халқники, ўзларининг шахсий дўконлари ҳам эмас. Айниқса бу ерда хизмат қилувчилар ширинсухан, сезгир ва чаққон, хушмуомала бўлишлари керак. Мен заруратдан бир дорига кирдим. Дорининг номини атадим, жавоб ололмадим. Яна сўрадим, албатта ялиниб, тезроқ қарайқолсалар деб. Яна жавоб бўлмади.

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонида).

(Давоми бор).

Табиатшунос

ён дафтаридан

ШИФОБАХШ МАҒИЗ

Ёнғоқ тўйимли, шифобахш хусусиятларга эга бўлиб, унинг мағзи киши организмига тез, енгил ҳазм бўлади. Ёнғоқнинг ажойиб хусусиятларидан бири шуки, у ичакда ҳазм бўлиб, қоринга мой тўпламайди. Бундан ташқари ёнғоқ мағзининг ёғи қатор дардларнинг давоси ҳамдир. Жумладан, асабни осойишталаб, уни ҳар жиҳатдан мустаҳкамлайди. Шунингдек, у мияни ҳам яхши озиқлантиради. Грипп, шамоллаш, менингит, қулоқ, кўз, тиш, томоқ каби аъзоларнинг соғлом бўлишида ҳам ёнғоқнинг хизмати катта. Чунки ёнғоқ мойи қуёшда миллион йиллаб қайнаб дори-дармонга айланиб кетган луқмон даводир.

Аслини суриштирганда инсон қадим ёнғоқзорлар орасида оламга келиб, кун кечирган. Одамлар ҳайвонот оламидан ажралиб чиқиб, қулай ёнғоқзорлар орасида яшаганлар. Кишиларнинг озуқаси ёнғоқ, олма, олча каби мевалар бўлган. Шу туфайли ҳам ёнғоқ танага сингиб кетган ажойиб мевадир.

Ҳозирги давримизда ҳам табиий ёнғоқзорлар йўқ эмас. Улар кўпроқ Фарғона, Чотқол, Угам, Пском, Ҳисор каби тоғларда учрайди. Бўстонлиқ, Арслонбоб каби жойларда ҳам ёнғоқ кўп. Бу ердаги кишиларнинг асосий озиқ-овқати ёнғоқ бўлганидан улар ҳар жиҳатдан соғломдирлар. Чарчаш ва касаллик нималигини билишмайди.

Ёнғоқнинг ҳикмати жуда кўп. Юрак, жигар, буйрак каби аъзоларингиз ҳамиша соғ бўлсин десангиз ҳар куни камида беш-олти дона ёнғоқ истеъмол қилинг. У кишини тўқ тутади. Яъни қорин қўймайсиз. Соғ-саломат, бардам —бақувват сезасиз ўзингизни. Бинобарин меҳнат қобилиятингиз ҳам ортади.

М. ТЎЙЧИЕВ,
Ўзбекистон фанлар академияси Ботаника институтининг старший илмий ходими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ ДИҚҚАТИГА!

ОТАРЧИЛАР БОЗОРИДАН РЕПОРТАЖ

Картошка бозорини биласиз. Сомон бозорини ҳам биласиз. Отарчилар бозоричи? Шунақа бозор ҳам пайдо бўлипти. У Ҳадра билан Чорсу оралиғидаги 23-ошхонага қарашли 53-чойхонада.

Куни кеча биз ана шу ерда бўлдик. «Бозор» авжида. 105 нафар карнайсурнайчи, ноғара-ю, чилдирмачи. Шунга икки ҳисса келадиган яллачи-ю, ўйинчи. Улар билан бир пасда тил топишдик. Дастлабки сўзни Филармония қошидаги карнайчи ва сурнайчилар бригадаси бошлиғи Қўчқор Тошканбоев олди:

— Э, оғайнилар, зап вақтида келдиларинг-да. Мен ўз қарамоғимдаги ўн беш карнайчи, сурнайчи, доирачи, ноғорачиларга жавобгарман. Улар измимдан чиқишмайди. Буйруғимсиз ҳеч қаёққа боришмайди. Тўй эгасидан белгиланган миқдорда пул олиниб, каптанса берилгандан кейингина хизматга белни боғлаб, сурнайни қийиққа қистириб, карнайни духоба ғилофга солиб йўлга равона бўлишади. Эртасига эрталаб, нима бўлгани ҳақида менга ҳисоб беришади. Пулларни ўз вақтида филармония кассасига топшириб тураман.

— Сизлар-ку, Филармония қошига бирлашиб, халққа хизмат қилар экансизлар. Нега бу отарчиларга аралашиб қолдинглар? Бирор жой беришса бўлмайдими?

Бу савол маъқул бўлмади шекилли Қўчқор ака гапни бошқа ёққа бурди:

— Ман санаб чиққанман. Бу ерда жаъми 105 та карнайчи, сурнайчи бор. Бирортаси бир ерга боғлиқ эмас. Масалан, Абдулла доирачи, Кўрқўзи сурнайчи, Шарофхўжа ашула, Имомхўжа ашула, Шерали Пўлатов, Турғун Каримов, Ғайбулла Саъдуллаев, Файзулла Фатхуллаев... Буларнинг бариси 80 сўмдан кам берсангиз сурнай тугул ҳуштак ҳам чалишмайди. Буларнинг ҳаммасини бошини қовуштириб, бир идора ихтиёрига ўтказиб қўйса бўлмайдими, бизга ўхшаб. Керак бўлган одам белгиланган пулни тўлаб, шу ердан олиб кетаверади. Ростини айтайми, шунақа қилинса, булар отарчи деган номдан ҳам қутулиб қолишарди.

— Бизнинг-ку, қўлимизда мана бунақа гувоҳномамиз бор. Уларнинг қўлида ҳужжат тугул, чойқоғоз ҳам йўқ, — дея шериги зангори билетни кўрсатиб луқма ташлади.

Шу пайт ёнимизда оқ кўйлак, қўқон дўппи кийган қорача йигит пайдо бўлди.

— Ноғорачи керакми, ака?

— Яна нима ишлар келади, қўлингдан, айт?

— Аввало танишайлик, ака. Мен асли Калинин районидаги Ильич номли колхоздан бўламан. Ёшим йигирма бирда. Маълумотим чакки эмас — 9 синф. Колхозда ишлардим-у, ака, ростини айтсам, ноғорачиликка қизиқаман. Яна бир томони борки, далада ишласам, бошимни офтоб олиб кетади.

— Ҳаким Шарипов шундай деди-ю навбатдаги отар олдидан ноғорасини қиздиргани кетди.

Боланинг гапиға қулоқ солиб турган бир киши гапга аралашди:

—Бизни ҳам ҳисобга олиб қўйинг, акоси, Пскантданман. Колхозда ишлардим. Мана энди карнай-сурнай билан тирикчилик қиляпман.

Шундан сўнг қоратошлик Расул карнай, Авғон маҳаллалик Бўрибой карнай (у масхарабозлик ҳам қиларкан), каттаҳовузлик Наби қори, тўқимачилик комбинати томонида турадиган Зайниддин карнай Хўжаев, Муқимий кўчасида истиқомат қилувчи Собир сурнай, Захда—мозор олдида истиқомат қилувчи Ғиёс Шофайзиев, ачавотлик карнайчи, сурнайчи, ноғорачилар: Содиқ, Амир, Қобил, Маъмур; Тахтапулдаги қориялар чойхонаси олдида турувчи Мажид ва Асқар чилдирмалар (Асқар карнай ҳам чалади) ҳам ўзларининг талантлари ҳақида куйиб-пишиб ёркин нутқ сўзладилар.

Бир чеккада қовоғини уйиб ўтирган оқ кўйлакли йигит сапчиб ўрнидан турди:

— Акалар, инсоф борми? Буларнинг бирортаси радиода ашула айтадими? Йўқ! Мана мен, Одилжон Боқиев айтаман. Тошкент ҳақидаги ашулани эшитганмисиз?! Бунинг устига маълумотим ҳам олий—Консерваторияни битирганман. Яъни, масалан, мутахассисман. Менда диплом бор. Буларнинг бирортасида ҳалиги акам айтганидек, чойқоғоз ҳам йўқ.

«Менга сўз беринг, менга сўз беринг»,—деганлар кўпайиб кетди: Искандар сурнай, ота-бола Карим ва Адҳам сурнай, Қаюм шолғом (торчи) ва бошқалар нутқ сўзлаш учун оғиз чоғлаб турарди. Вақт зиқлиги учун охирги сўзни чойхона мудири, 1918 йилдан буён КПСС аъзоси, шахсий пенсионер Омон ота Каримовга бердик.

— Бу отарчиларни қаёққа даф қилишни билмайман. Бормаган идорам қолмади. Неча бор милицияга учрашдим. Улар ҳам бу саёқ созандаларни кўриб-кўрмагандай бўлиб кетишаверади. Чойхонани эртадан-кечгача супурганим-супурган. Бу «жазманлар» эрталаб соат олтидан кеч тўққизгача шу ерда. Бирор киши олиб кетса, майли, бўлмаса чой ўрнига арок, вино ичиб, бир-бири билан муштлашиб-тишлашиб ётгани-ётган. Баъзилари столга ётиб хуррак отишади. Турғаза олмайман. Ҳозиргина тўрттасини уйғотдим. Анавуниси бўлса, сира уйғонмаяпти. Чойхўрлар жой тополмай нуқул менга шикоят қилишади.

Омон отанинг гапида жон бор. Хўш, бу саёқ созандаларнинг бозори нега шунчалик чаққон? Маълумки, шу кунларда шаҳримизда неча ўнлаб тўю базмлар бўлиб турибди. Бу шодиёналарни ҳеч қачон санъаткорларсиз ўтказиб бўлмайди. Шундай экан, Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадаси ҳамда Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театри қошида тўйларда хизмат қилувчи махсус бригадалар ташкил этилса, улар халқимизнинг тўй-тантаналарида маданий хизмат кўрсатсалар мақсадга мувофиқ бўлмайдими?! Ўзбекистон маданият министрлигидаги раҳбар ўртоқлар шу ҳақда ўйлаб кўришса ёмон бўлмасди. Токи, бунинг оқибатида, санъатсевар халқимизнинг саёқ созандалар «хизмати»га эҳтиёжлари қолмас эди.

Ҳ. ҲАКИМОВ,
У. ЮСУПОВ.

Сергелидаги Аброр Ҳидоятов номли маданият уйи ҳузурида очилган Салтиков-Шчедрин номли кутубхона тобора оммалашиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзида унинг 200 дан ортиқ аъзоси бор. Кутубхоначи Фаина Бреусова истаган китобингизни топиб беради.

Р. Отажонов фотоси.

ТАЛАНТЛИ ҲУЖУМЧИ

Спорт

Ҳозирги кунда мамлакатимиздаги барча спорт шинавандаларининг диққати СССР халқлари IV юбилей спартакиадасига қаратилган. Улар Москвада спортнинг 19 тури бўйича бўлаётган қизғин спорт жангларини кузатиб бормоқдалар. Шу билан бир қаторда Ленинград шаҳрида мактаб ўқувчиларининг X спартакиадаси бўлиб ўтмоқда. Бу спартакиаданинг характерли хусусияти шуки, мактаб ўқувчилари қўлга киритган очколар, Москвада акалари йиғаётган очколар сони билан умумкоманда ҳисобига қўшилади.

Республикамизни н г етук спортчилари умумкоманда ҳисобига катта улишлар билан келмоқдалар. Улар билан деярли Ленинград шаҳрида қизғин футбол жанглари олиб бораётган Ўзбекистон ёшлар футбол терма командаси ҳам, республика умумтерма командаси ҳисобига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшяптилар.

Республикамиз ёшлар футбол командаси Ленинград шаҳрида ўзбек футбол шарафини ҳимоя қилмоқда. Ана шу терма команда составида қобилиятли ёш футболчи Ҳаким Нурматов ҳам қатнашмоқда. Биз қуйида ана шу талантли ёш футболчи ҳақида ҳикоя қиламиз.

Ҳаким мактабда ўқиб юрган чоғларидаёқ футболни ниҳоятда севиб қолган, шу билан бир қаторда мактаб терма командаси составида район мактаблараро биринчилиги мусобақаларида қатнашар эди. Ҳаким футбол сирларини мукаммал ўрганиш учун «Пахтакор» спорт жамияти қошидаги ёшлар футбол мактабига кириб, таҳсил кўрабошлади. Ёш пахтакорчиларнинг устози, Ахмад ака Тошпўлатов мактабга ийманибгина кириб келган Ҳакимни биринчи бор кутиб олишдаёқ, унинг футбол соҳасидаги маҳорати билан қизиқди. Ҳаким ана шу ерда ўзининг қобилиятини ишга солиб, мактаб терма командасида орттирган тажрибаларини амалда кўрсатди.

... Майдонда қизғин футбол олишуви кетмоқда. Рақибларнинг навбатдаги ҳужумини қайтарган ёш пахтакорчилар қайта ҳужумга ташландилар. Ярим ҳимоячи оширган тўпни эгаллаб олган Ҳаким Нурматов олға томон шиддат билан интилди. У кетма-кет икки ҳимоячини чиройли финтлари билан алдаб ўтиб, дарвозабон билан яккама-якка келди. Ҳаким шу пайт тўпни дарвозанинг ўнг бурчагига йўллаганида, стадион узра ишқибозларнинг ҳайқириқлари янгради. Бу Ҳаким Нурматовнинг рақиблар дарвозасига киритган бешинчи тўпи эди. Ёш пахтакорчилар шаҳар биринчилиги учун ўтказилган матчда «Звезда» ёшлари командаси билан учрашган эдилар. Пахтакорчилар бу матчда 8:1 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Ҳаким Нурматов устози Ахмад аканинг ишончини оқлаб, «Звезда» ёшлари дарвозасига олтита тўп киритди. Ҳаким, 1966 йил шаҳар биринчилиги учун ўтказилган спорт жамиятларининг ўртасидаги биринчиликда ўзига хос рекорд қўйиб, рақиблар дарвозасига жами 43 тўп киритди. Бу далилнинг ўзиёқ Ҳаким Нурматовнинг футбол талантидан яққол далолат бериб турар эди. Шундан сўнг Ҳаким олий лигада ўзбек футбол шарафини ҳимоя қилаётган «Пахтакор» командасининг дублёрлар составига жалб қилинди. Ҳ. Нурматов, «Пахтакор»нинг дублёрлар составида АСК (Ростов) ва «Шахтер» (Донецк) командаларининг дублёрлар состави учрашувида қатнашиб, ўз талантини намоён қилди.

Биз, Ҳаким Нурматов келгусида «Пахтакор» мастерлар командаси ўйинчилари составида бўлади деб умид қиламиз.

Р. НУРМАТОВ.

Москва. «Наука» спорт залида СССР халқлари IV спартакиадаси программасига кирувчи баскетбол бўйича мусобақалар ўтмоқда.

Суратда: Белоруссия ва Қозоғистон аёллар командаларининг учрашув пайти. 64:41 ҳисоби билан Қозоғистон аёл баскетболчилари ғолиб чиқдилар. (чапдан ўнгга) Г. Парехина (Қозоғистон), Л. Петренко (Белоруссия) ва О. Новикова (Қозоғистон).

В. Шандрин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ЖАНУБИЙ ДЕНГИЗ ОРОЛЛАРИДА ФУХУ

Британия оролларида яшовчиларнинг қайси биридан бўлмасин боксни ким яратган деб сўрасангиз улар ҳеч иккиланмай биз, инглизлар яратганмиз, деб жавоб беришади. Сўраган одамингиз, ҳатто, ким ва қачон муштлашишнинг қонун-қоидалари 1743 йилда Джеймс Браутонда келиб чиққан дейди.

Машҳур денгиз сайёхи Джеймс Кукнинг денгизчилари ҳам XVIII асрнинг 70—йилларида жанубий денгизлардаги Тонга архипелаги оролларига борганларида шундай деб ўйлардилар.

Кукнинг ўзи бу оролларни Дўстлик ороллари деб атаган. Тонгаликлар келгиндиларни шунчалик дўстона кутиб олганлар. Бу ерда «инглиз бокси»дан унчалик кўп фарқ қилмайдиган мусобақанинг гувоҳи бўлганларида, денгизчилар ҳайратда қолдилар.

Вазмин оролликлар мусобақага чиққанларида бутунлай ўзгариб кетардилар. Капитан Кук тонгаликларнинг яккама-якка муштлашуви—фухуни шундай тасвирлайди.

«Дўстлик ороллари боксчилари жанг олдидан ўнг қўлларини қизил тасма билан боғлаб оладилар, аммо муштлашишда иккала қўллари билан бирхилда яхши уришадилар. Зарбалар асосан, бошга йўналтирилади. Уларнинг энг яхши приёмлари эса: рақибга чап тарафдан зарба бериб у ўзини ўнглаб олмасдан туриб, ўнг қўл зарбаси билан жангни тугатиш»

Бу боксни «крюк»дан ёки инглизлар таъбири билан айтганда «хук»дан нима фарқи бор?

Олишувлар кўпгина икки уч минутдан ошмас, ғолиб эса тун-тонгача—орол ҳокимига таъзим учун келарди.

Мусобақа кўп сонли тамошабинлар даврасида, текис майдончада, ўтказилар олишув тамом бўлгандан кейин ишқибозлар ғолиб шарафига, агар у рақибини ерга йиқитган бўлса ғалаба қўшиқлари куйлар эдилар.

Эркаклардан кейин... аёллар «рингга» чиқардилар.

Икки ёш қиз бир-бирига бўш келишни сира исташмайди, уларни бир кампир ажратмаганда бу яккама-якка жангнинг охири нима бўлиши номаълум эди. Умуман аёллар бахси денгизчиларда унчалик ёқимли таассурот қолдирмади.

Кукнинг учинчи экспедицияси, «Резолюшн» ва «Дискавери» кема командирлари орасида оролликлар билан куч синашишни истовчилар анча-мунча топилди. Улар бирин-кетин майдонга чиқдилар, аммо деярли ҳаммаси мағлублар сафидан жой олдилар. Бир-иккига ғолиблар эса тонгалик боксчилардан муштлашиш санъатида ёки кучда устунликлари учун эмас, балки оролликларнинг меҳмонларни — рақибларни анча аяб тушганликларидан бўлди.

«Вокруг света» журналдан.

ТОШКЕНТ МАДҲИЯСИ

Бошингда парпираб порлар қуёшинг,
Меҳр тўла қалбингга чорлар қуёшинг,
Ошнолар ошъёни, тинчлик макони,
Навқирон дилларнинг кўркам бўстони.
Кўчалар, майдонлар бўлмоқда нафис.
Нигоҳинг тушганда ажойиб бир ҳис
Юракни ўзига ром этар, асир.
О, қандай бу хислар этади таъсир.
Самовий бинолар бахш этар ором,
Кўчалар кўркини безар янги ном,
Бу номлар ҳурматга сазовор номлар.
Кўзинг қорасидек сақлар одамлар.
О, номлар,бу номлар муътабар мутлақ,
Уларни мадх қилган минг борадир ҳақ.
Уларнинг бешиги сенсан, азизим,
Хаётин эшиги сенсан азизим.
Умрига нур сочиб сен айладинг шод,
Сенинг-ла, халқингла бари барҳаёт,
Сен Шарқда озодлик машъалидурсан,
Сен Шарқда баркамол, чин шаҳри дурсан!
Минг яша дилкушод, жонажон шаҳрим,
Қаҳрамон пойтахтим, шараф-шон, шаҳрим,
Қувончим, ҳам бахтим, ғазалхон шаҳрим,
Осмони мусаффо, нурафшон шаҳрим.

Бахриддин НАСРИДДИНОВ.

КОМСОМОЛ КЎЛИДА. Ф. Муродхўжаев фотоси.

Сергей ЗВАНЦЕВ

ПРОКУРОРНИНГ ЕН ДАФТАРИДАН

САҲНА

Прокурорнинг кабинети. Стол ёнида прокурор ўтирибди, жиринглаган телефон трубкасини олади.

Прокурор (трубкага). Нима, гражданин Калабашкин келди? Кира қолсин.

КАЛАБАШКИН КИРАДИ.

Калабашкин. Салом... мени чақиртирувдингизми?

Прокурор. Ҳа, ўғри сизнинг уйингизга тушганми, ахир?

Калабашкин. Меникигами? Қачон? Нималар деяпсиз, қанақа ўғри!

Прокурор. Ўтган куни.

Калабашкин. Э, ҳа! Арзимайдиган нарсалар! Йиртиқ шим билан эски ботинкалар эди. Буни тилга олмаёқ қўяқолинг? Ҳақиқатан ҳам даъвойим йўқ.

Прокурор. Ҳали шунақами? Биз ўғрини қўлга туширдик.

Калабашкин. (Нафаси ичига тушиб). Ёмон бўпти-да...

Прокурор. Кечирасиз нимаси ёмон?

Калабашкин. Бу ўша кишига жабр бўпти демоқчиман.

Прокурор. (Телефон қилиб). Ушалганни олиб киринг.

ПАРДА

Прокурор. (Калабашкинга) Жабрланган гражданин, сизга бир қатор саволларим бор эди.

Калабашкин. Ким жабрланипти? Мени айтаяпсизми? Қўйинг-е! У шунчаки кириб келган-да. Анчадан бери кўришмаган эдим, зиёрат қилгиси келиптида. Мулойим одам... Кирипти, кирипти-да, нима бўпти!

Прокурор. «Кирипти, кирипти-да» деганингиз нимаси? Деразадан кирганми?

Калабашкин. Нега энди деразадан бўлар экан? Эшикдан-да!

Прокурор. Қулфлоғлик эшикдан-а? Демак, у қулфни бузибди-да? Ёки эшикни қулфламасдан қолдирувдингизми?

Калабашкин. Ҳа, очиқ қолдирган эканман. Хаёл паришон одамман. Биласизми, баъзан одам билмай шунақа иш ҳам қилиб қолади. Ё нотўғрими? Шу арзимаган нарса учун бир одамни қамаш инсофданми?

Прокурор. Бу одам сизнинг нарсаларингизни ўғирлаган-ку.

Калабашкин. Нимага ўғирлар экан? Сиз масалани жуда қизиқ қўйяпсиз-ку! Тун... қоронғу... Зимистон, адашибди, билмай қопти...

Прокурор (Ўғрига). Гражданин, айтингчи, кайфингиз бормиди?

Ўғри саволга жавоб қайтармоқчи бўлаётган эди, Калабашкин унинг гапини бўлди.

Калабашкин. Ҳа-да, кайфи бор экан! Кампанияда бўлиб ичибди, қайси қаватдалигини ажрата олмапти...

Прокурор. Қаватни ажрата олмапти дейсизми? Ахир, сиз мутлақо бошқа районда яшайсиз-ку!

Калабашкин. Нима бўпти? Маст одам оёғи тортган томонга бораверган-да.

Прокурор. Нима сабабдан уни ҳимоя қиляпсиз? Қариндошмисизлар?

Ўғри нимадир демоқчи бўлади, лекин Калабашкин унинг гапини яна бўлади.

Калабашкин. Ҳа, қариндошим. Мен унга: жигаргўшам Миша, кириб тур, қўлингга тушганини олавер.

Прокурор. Кечирасиз, унинг исми Николай-ку!

Калабашкин. Бари бир эмасми? Миша—Мика, Мика—Микола, Микола—Никола, Никола—Николай. Мен унга: Миша—Николай хоҳлаган вақтингда келавер, кўнглинг тусаган нарсани олиб кетавер, у мулойимгина одам, фақат йиртиқ шимларнигина олипти, Шу арзимаган нарсалар деб уни қамамоқчимисиз?

Прокурор (Ёза бошлайди). Қаерда ишлайсиз?

Калабашкин (савол ўғрига берилди, деб тезгина жавоб қайтаради). Қаерда ишлашининг аҳамияти йўқ. Муҳими шундаки, унга нима етишмаскин!

Прокурор. Сиздан сўраяпман.

Калабашкин. Ҳалиги нима бор-у, нима эди? Тўқимачилик магазинида мудир бўлиб ишлайман.

Прокурор. Демак, ўғирланган шим-у, ботинкалар магазинникимиди?

Калабашкин. Йўқ! Йиртиқ шим ва эски ботинкалар эди.

Прокурор. Шуми ҳаммаси?

Ўғри нимадир демоқчи бўлди, лекин бу сафар ҳам гапира олмади.

Калабашкин. Бўлгани шу!

Прокурор (Ўғрига). Хўш, сиз нима дейсиз?

Калабашкин. У билан талашишнинг нима кераги бор? Мўминқобил одам! Барча эски шимларнигина олибди!

Ўғри (Тоқати тоқ, юраги ёрилиб кетгудай бўлди). Бу ёлғон гапиряпти, гражданин прокурор. Сиз жиноят қидириш бўлимидан сўрай қолсангиз-чи, ахир мен шим ва ботинкалар ўғирлаш билан шуғулланаманми? Менинг касбим мутлақо бошқа-ку! Мен унинг икки юз метр габардини билан юз метр бостонини олиб кетганман!

Калабашкин. Бўпти, бўлмаса мен кетдим.

Прокурор. Тўхтанг. (Телефон трубкасига). Соқчиларни юборинг. Йўқ, иккаласига.

Калабашкин. Энди нима бўлади?

Прокурор. Ўн йилча бўлади.

Калабашкин. Бунинг ҳаммаси унинг ўзигами?

Прокурор. Нимага энди? Унга беш йил, қолгани эса сизга.

Парда

Русчадан **Т. УНАБОЕВ** таржимаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

25 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча).
18.30 Республика халқ ҳофизларининг концерти.
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 «Ўзбекистон қурилишларида» радиожурнали (русча).
20.45 «Диний маросимларнинг социал моҳияти» деган суҳбат. Автори М. Бўрихўжаев (ўзбекча).
21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.10 Ўзбекистон радиоси артистларининг концерти.
22.40 Т. Қодировнинг «Хазина» романидан инсценировка қилинган боб (русча).
23.20 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ёзувчи С. Анорбоев ҳикоялари (ўзбекча).
19.30 Бетховен асарларидан концерт.
20.10 Мақомлардан парчалар.
20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг эшиттириши.
21.00 А. Бобоқулов концерти (тожикча).
21.30 С. Я. Лемешев ижросида Рахманинов романслари.

26 ИЮЛДА
ВАТАНИМИЗ РАДИОПАНОРАМАСИ
ЭФИРДА—БЕЛОРУССИЯ
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 Чанг тароналари.
7.55 Медицина мавзуларида эшиттириш (ўзбекча).
8.25 Эстрада артистларининг концерти.
9.30 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари ва романслари.
10.30 Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти.
11.10 «БЕЛОРУССИЯ СОВҒАСИ» деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 Тор қўшиқлари.
12.30 Белоруссия радиоси ва телевидениеси эстрада оркестрининг концерти.
13.30 В. Мержанов ижросида Григнинг фортепьяно пьесалари.
17.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси.
18.10 «Юбилей арафасида». Белоруссия радиосининг адабий эшиттириши (русча).
18.30 Халқ қўшиқлари.
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 «Кировчилар». Белоруссия радиосининг эшиттириши (русча).
20.10 Белоруссия санъат усталарининг концерти.
20.45 «Волга бўйидаги дўстларимиз ташаббусига қўшиламиз» деган суҳбат (ўзбекча).
21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.00 «Октябрь ва жаҳон» деган эшиттириш.
22.10 Сиз ёқтирган қўшиқлар.
22.40 Поэзия кечаси. Рўзи Қодирий шеърлари (ўзбекча).
23.20 Дам олиш концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Енгил куйлар.
19.00 «Жаҳон прогрессив адабиёти». Питер Абрахамс. «ҚАБРДАГИ ГУЛЧАМБАР» романидан парча (ўзбекча).
19.30 Белорус куйлари.
20.10 Ўзбек операларидан парчалар.
20.50 «Полесе қидирувчилари». Белоруссия радиосининг эшиттириши (русча).
21.00 Пахтакорлар учун концерт (тожикча).
21.30 Ленский. Ленин ҳақида кантата.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 1. Вагнер. «Валькирия» операси. 2. Пуччини. «Чио-Чио-Сан» операси.
16.00 С. Юдаков **«Майсаранинг иши»** операсининг монтажи.

Телевидение

25 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

18.00 ЯРИМ АСР ЙИЛНОМАСИ. **Телевизион фестиваль. Душанба телевидение студиясининг эшиттиришлар программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)
ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ
Рус тилида:

18.35 Физика. «Ёруғликнинг тўлқин ва квант назарияси ҳақида тушунча».

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 «Халқ қўшиқлари ҳақида».
20.30 «30-асрга мактуб». Р. Рождественский шеърлари асосида музикали композиция. Днепропетровск шаҳридан олиб кўрсатилади.
21.00 Телеянгиликлар.
21.15 Мамлакат далаларида.
21.30 Москвада Литва ССР ҳафталиги.
22.00 Кремль Съездлар саройидан концерт олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
00.40 В. Катаевнинг **«Уйча»** номли телеспектакль премьераси Ленинград шаҳридан олиб кўрсатилади.
01.50 СССР халқларининг спартакиада кундалиги.
02.10 Москвадан олиб кўрсатиладиган эшиттиришларнинг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

18.25 Эшиттиришлар программаси.
18.30 «Бизнинг уйдаги гўзал нарсалар».

Ўзбек тилида:

19.00 «Рассомлар—болаларга». Л. Абдуллаев.
19.25 «Дўстлик йўллари». Ҳужжатли фильм.
19.55 «Ҳамид Қорабоев — Меҳнат қаҳрамони».

Рус тилида:

20.20 «Шундай хизматни ўтаймиз». Ҳужжатли фильм.
20.40 «Севги қўшиқлари». Концерт.
21.30 «НИСО». Бадиий фильм.

26 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)
Ўзбек тилида:

18.00 Область театрлари фестивали. П. Досс. «БУЗИЛГАН БОЛА». Ҳамид Олимжон номидаги Ўзбек Давлат Самарқанд драма театрининг спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
20.30 Рус тилида телевизион янгиликлар.
20.50 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Телевизион янгиликлар.
21.15 Москвада Литва ССР ҳафталиги. Вильнюс телевидение студиясининг эшиттиришлар программаси. Вильнюс шаҳридан олиб кўрсатилади.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 И. Шток. «Якорь майдони». Телеспектакль премьерасининг биринчи қисми Ленинград шаҳридан олиб кўрсатилади.
00.55 «Здоровье». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.
01.20 Музикали маяк.
01.30 «Октябрь ва ёшлар». Халқаро ёшлар учрашувининг кундалиги.
01.45 СССР халқларининг спартакиада кундалиги.
02.00 Москвадан олиб кўрсатиладиган эшиттиришларнинг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун. **«Совға».** Мультфильм.
18.10 Болалар учун эшиттириш.
18.30 Телеянгиликлар.
18.40 Рус халқ куйларидан концерт.
19.10 «БЕДОРЛИКДА ЎТГАН ТУНЛАР». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида:

20.30 Телеянгиликлар.
20.40 Ҳужжатли фильм.
21.00 Ўзбек совет поэзиясининг телевизион антологияси. Ж. Жабборов. «ИЛҲОМ ДАҚИҚАЛАРИ».
21.20 «ИНСОН ЕНГИЛМАЙДИ». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)
Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси
18.00 Ўқувчилар учун. **«Бизнинг лагеримизда».**

Рус тилида:

18.20 «Асрлар қаъридан». Телеочерк.
18.35 «Қўшиққа бой ўлка». Концерт.
19.00 Ярим аср йилномаси. **«Интервенция»** телеспектакли.

Кино театрларда

25 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Фантомас — «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ, «МОСКВА», «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда).
Фантомас — «ФЕСТИВАЛЬ».
Ойдин кечалар — «РАКЕТА».

26 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Фантомас — «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ, «МОСКВА», «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда).
Фантомас —«ФЕСТИВАЛЬ».
Занжир —«РАКЕТА».
Фиринбгарнинг мартабаси—НАВОИЙ номли.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—26IУП да **Қалам қошлигим** (қишки бинода), **Катта концерт** (ёзги бинода), 27IУП да **Бағри тош.**

«СРЕДАЗКАЗАХСТРОМОБОРУДОВАНИЕ» МАХСУС БОШҚАРМАСИГА

промвентиляция ва кондицион шамол системаси, шунингдек аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш корхонаси ва ускуналари бўйича пуско-наладка ишларини бажариш учун **инженерлар, техник,** ва **слесарлар;** электр симларини созлаш контрол-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича **инженерлар, инженер-электриклар; электр** ва газ **пайвандчилари, секретарь-машинистка, шофёрлар, автослесарлар ва автомеханик.**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 9-Январ кўчаси, 18-уй (1. 4-трамвайларнинг «Мутахассислар уйи» остановкаси) телефонлар 4-64-05. 4-16-59.

Бухоро Давлат педагогика институти томонидан **Зайнутдинова Адолат** номига берилган **043273 сонли** йўқолган

ДИПЛОМ

бекор қилинади.

Қашқадарё области Қамаши районидаги 1-мактаб томонидан **Э. Жабборов** номига берилган **466736 сонли** йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

бекор қилинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

Умумий овқатланиш махсус корхоналарини лойиҳалаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс программасида: **чойхоналарда кабобхона, паловхона.**

Паловхона, кабобхона ва **чойхоналар лойиҳаси** боғларда, массивларда, сув ҳавзалари ва анҳор қирғоқларида бўлиши кўзда тутилади.

Конкурсга қатнашган лойиҳаларни кўриб чиқишда технологик томондан яхши ишланганлиги, бино композициясида миллий колорит ўз аксини топганлигига аҳамият берилади.

Ҳар бир типдаги бинонинг энг яхши намунасига мукофот белгиланган: битта биринчи мукофот — 300 сўм, битта иккинчи мукофот — 200 сўм, иккита учинчи мукофот — 100 сўмдан.

Конкурс талабига жавоб берадиган ҳамма ҳажмдаги материаллар автор шиори остида тақдим этилади.

Конвертда справка билан фамилияси ҳам топширилади.

Конкурс лойиҳалари 30 августдан кечиктирилмаган ҳолда қуйидаги адресга топширилиши керак: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 6-уй, 32-хона, конкурс жюриси.

Конкурсда қатнашишни истаган ўртоқлар программани Ўзбекистон ССР архитекторлар Союзидан олишлари мумкин.

Тошкент шаҳридаги 90-мактаб томонидан **О. Сидиқов** номига берилган **455514 сонли** йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

бекор қилинади.

ШАҲАР 46-КЕЧКИ-СМЕНАЛИ АЛОҚА ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

1967-68 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Шаҳарлараро телефонлар станцияси монтёрлари, телеграф механиклари, телеграфисткалар, почта, алоқа, бўлими операторлари, автомат телефон станциялари мотёрлари, ярим ўтказгич асбобларни синовчилар, ярим ўтказгич асбоблар монтажчилари, ярим ўтказгич асбобларни йиғувчилар, почта вагонида почталарни сортларга ажратувчилар, алоқа, қурилмаларни монтаж қилиш бўйича монтёрлар.

8-10 синф ҳажмида маълумотли 15 ярим ёшдан бошлаб йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Кирувчилар директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси) учта фото сурат (3х4), мактабдан ёки охирги иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, таржимаи ҳол.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланади.

Ўқиш муддати—10 ой.

Машғулотлар 1 сентябрдан ва 1 ноябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 2-уй.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФИ

телеграфистка ва телеграф алоқаси мутахассислиги бўйича қисқа муддатли курсга 8 ва ундан юқори маълумотли кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 ой, стипендия тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими.

• РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор —В3-02.49 дан В3-02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33, В3-29 09; масъул секретарлар — В3. 27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3.27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70;фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27-57; ахборот бўлими — В3.65.57; эълонлар бўлими — В3-81.42.

25 ИЮЛЬ, 1967 Й. Р. 06523. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2966.